

**DEPARTAMENT
DE LA PRESIDÈNCIA****LLEI**

14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

EL PRESIDENT
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 65 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

LLEI

PREÀMBUL

I

Aquesta llei constitueix una de les fites més importants en la intensa i destacada tasca legislativa que ha estat duent a terme el Parlament de Catalunya en l'àmbit de l'atenció i la protecció de l'infant i l'adolescent. Desplega l'article 17 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, que reconeix el dret de totes les persones menors d'edat a rebre l'atenció integral necessària per al desenvolupament de llur personalitat i llur benestar en el context familiar i social, i troba el seu fonament competencial en l'article 166.3 i 4 del mateix Estatut, que atribueix a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de protecció de menors i de promoció de les famílies i de la infància.

Ja amb la Llei 11/1985, del 13 de juny, de protecció de menors, Catalunya fou la primera comunitat autònoma de l'Estat espanyol que aprovà una regulació, moderna i ajustada als principis constitucionals, de la protecció dels menors desemparats i dels que manifesten conductes de risc social. Aquella llei abraçava els tres àmbits d'actuació en què tradicionalment s'ha estructurat la protecció esmentada: la prevenció de la delinqüència infantil i juvenil, el tractament de la delinqüència infantil i juvenil i la tutela dels menors quan manca la potestat parental o aquesta s'exerceix inadecuadament. Pocs anys després, es va aprovar una llei específica per a la protecció dels menors en situació de desemparament, de caràcter bàsicament civil: la Llei 37/1991, del 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció. Aquesta tècnica de les lleis sectorials especials continuà amb la Llei 27/2001, del 31 de desembre, de justícia juvenil, reguladora de les funcions de l'Administració de la Generalitat en l'execució de les mesures adoptades per l'autoritat judicial en el marc de la responsabilitat penal dels menors infractors.

Precisament, aquell nou plantejament legislatiu de la protecció dels menors desemparats, juntament amb la ingent tasca legislativa del Parlament adreçada al desenvolupament del dret civil de Catalunya, ha fet que sigui una matèria que ha estat objecte d'un tractament legislatiu intens. En són exemples, a banda de la dita Llei 37/1991 (modificada després per la Llei 8/1995, del 27 de juliol, d'atenció i protecció dels infants i els adolescents), la Llei 39/1991, del 30 de desembre, de la tutela i institucions tutelars, i la Llei 9/1998, del 15 de juliol, del Codi de família. Cal destacar que aquesta darrera llei va significar un pas cabdal cap a la culminació d'aquest procés, ja que incorporà a la norma més emblemàtica del dret català sobre el dret de la persona i la família el règim jurídicocivil de la protecció dels menors desemparats, als quals va atorgar un tracte legislatiu del mateix nivell que els règims tutelars ordinaris de protecció de menors. Finalment, el projecte de llei del llibre segon del Codi civil de Catalunya segueix aquesta mateixa direcció i proposa incorporar una regulació més completa dels aspectes civils de protecció dels menors desemparats que complementarà el que disposa la llei present, des del vessant de la

---

intervenció protectora de l'Administració, que aquí se centra en la valoració de la situació de desprotecció, la tramitació dels procediments d'adopció de la mesura i les seves modificacions, i també en els recursos que es poden interposar.

La Llei 8/1995, del 27 de juliol, d'atenció i protecció dels infants i els adolescents –bona part de la qual, convenientment actualitzada, ha estat incorporada a aquesta llei– ja va néixer amb la voluntat de fixar un sistema general català d'assistència dels infants i els adolescents i de protecció de llurs drets, però el fet que la regulació sobre la protecció dels infants o adolescents desemparats es mantingués en una altra llei va impedir que es pogués assolir plenament aquell objectiu i implicava, tàcitament, que els infants o els adolescents en situació de desemparament o de desprotecció fossin un col·lectiu que s'havia de tractar de manera diferenciada, és a dir, d'una manera discriminada respecte de la població infantil i juvenil en general. A més, des d'una perspectiva pràctica, aquesta duplicitat normativa no ha facilitat gens la tasca dels operadors jurídics ni dels professionals de l'àmbit de la infància.

Precisament, la voluntat de comptar amb una norma que abracés tota la legislació catalana sobre infància i adolescència, és a dir, que inclogués tant els menors desprotegits o en risc com la resta i que visualitzés l'infant i l'adolescent com a subjecte de drets i oportunitats va ésser un dels motius que van portar al Departament de Benestar i Família a impulsar la redacció del Projecte de Llei d'infància de Catalunya. Un grup d'experts es va encarregar de redactar el document de bases del qual s'ha nodrit fonamentalment el dit projecte i sobre el qual es va obrir un ampli i enriquidor procés de participació ciutadana en el curs del qual les persones interessades, molt particularment les que treballen directament en l'àmbit de la infància, han pogut fer llurs reflexions i propostes, que han estat tingudes molt en compte en la redacció d'aquesta llei.

Així, doncs, aquesta llei aporta a l'ordenament jurídic una major claredat i unitat, alhora que facilita una localització més ràpida del dret aplicable i reforça la seguretat jurídica, ja que reuneix en un sol instrument jurídic, a manera de codi de la infància i l'adolescència, ambdues regulacions: d'una banda, la destinada a l'infant i a l'adolescent en general, en què s'estableixen els principis rectors i els drets d'infants i adolescents que posteriorment, en els capítols successius, es van concretant en els diferents àmbits d'actuació; i, de l'altra, la destinada a regular la protecció dels infants i els adolescents quan els mecanismes socials de prevenció no han estat suficients i s'han produït situacions de risc o de desemparament que cal pal·liar amb les mesures necessàries d'intervenció pública per tal de garantir que aquestes situacions no es tradueixin en perjudicis irreparables per a l'infant o l'adolescent.

La unificació legislativa no és, però, l'única raó d'ésser d'aquesta llei. També ho és, molt especialment, la necessitat d'actualitzar i modificar la regulació fins ara vigent amb relació a les noves demandes i circumstàncies socials. En efecte, el fet que visquem en una societat acceleradament canviant fa que calgui adaptar els marcs legals, amb flexibilitat i rigor, a les noves circumstàncies i sensibilitats del nostre entorn sociocultural. En menys de vint anys, i particularment a partir de l'aprovació de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant, del 20 de novembre de 1989, la sensibilitat social envers la població infantil i adolescent ha anat canviant de manera diversa, però molt notòriament en alguns aspectes, a tots els països industrialitzats. En el context europeu, hem pogut observar dinàmiques que promouien un respecte més decidit dels drets dels infants i els adolescents, sobretot en la línia d'intensificar les actuacions en contra de qualsevol forma de maltractament; al mateix temps, també hem assistit al desplegament de nombroses iniciatives per a aconseguir una major responsabilització social dels infants i els adolescents, sobretot per la via d'incrementar llur participació social. Però hi ha un dèficit en l'aplicació dels drets de participació. Els drets de supervivència –els drets socials– i els drets de participació –subjectius, personals– es complementen,

són indivisibles, s'ajuden mútuament. És per aquest camí, que neixen les responsabilitats de l'infant i de l'adolescent, perquè els drets anomenats socials són passius, mentre que els personals o subjectius són actius. Cal iniciar el camí integrador i de transformació d'uns drets cap als altres.

L'interès superior de l'infant o l'adolescent constitueix el principi bàsic de tot el dret relatiu a aquestes persones, i en les últimes dècades s'ha confirmat com un dels principis essencials del dret modern de la persona i la família (en la protecció de menors, en l'adopció o en les relacions familiars). Així, l'esmentada convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant estableix que, en totes les mesures que adoptin les institucions públiques o privades de benestar social, els tribunals, les autoritats administratives o els òrgans legislatius, aquests hauran d'atendre amb una consideració primordial l'interès superior de l'infant.

En aquest mateix sentit, l'article 2 de la Llei orgànica 1/1996, del 15 de gener, de protecció jurídica del menor, estableix que en la seva aplicació ha de prevaler l'interès superior dels menors sobre qualsevol altre interès legítim que pugui concórrer i l'article 3 de la Llei 8/1995 estableix que l'interès superior de l'infant i l'adolescent ha d'ésser el principi inspirador de les actuacions públiques i de les decisions i les actuacions que els concerneixen adoptades i dutes a terme pels pares, tutors o guardadors, per les institucions públiques o privades encarregades de protegir-los i d'assistir-los o per l'autoritat judicial o administrativa.

Malgrat que la consagració d'aquest principi en l'àmbit del dret de la infància i de la família va comportar un avenç important respecte a la situació anterior, aquesta projecció limitada s'ha mostrat insuficient, atès que no incideix d'una manera integral i transversal en tots els àmbits que afecten l'infant o l'adolescent com a persona subjecte de drets i oportunitats.

L'article 40.3 de l'Estatut recull com a principi rector que, en totes les actuacions portades a terme pels poders públics o per institucions privades, l'interès superior de l'infant ha d'ésser prioritari i, d'acord amb aquest principi rector, la present llei no només redueix a un sol instrument jurídic les regulacions de la infància i l'adolescència en general, i la regulació de la protecció dels infants i els adolescents que necessiten protecció, sinó que fa un pas més, i manifesta un compromís explícit per l'atenció integral de tots els infants i adolescents, tot avançant en la consideració de l'interès superior d'aquests en tots els àmbits –social, cultural, polític i econòmic–, i no solament en l'àmbit de la legislació protectora i de família.

La transversalització de les polítiques de dones i per a les dones ha estat una de les primeres línies estratègiques d'actuació pioneres del Govern de la Generalitat per a fer de la igualtat d'oportunitats una realitat dins la societat catalana, amb la incorporació de l'avaluació de l'impacte de gènere. Aquest mateix compromís, en el qual s'inspira la nova política d'infància i adolescència, cal fer-lo explícit amb la transversalització de la primacia de l'interès de l'infant o l'adolescent. Aquesta nova política comporta refer conceptes i formes de veure el món, pensar des d'un paradigma nou que consideri les condicions, les situacions i les necessitats de l'infant i l'adolescent en tots els àmbits i que doni preeminència a l'interès d'aquestes persones com a valor superior de l'ordenament jurídic.

L'interès superior de l'infant o l'adolescent no necessita estar en conflicte per ésser el primer interès que han de tenir en compte les polítiques públiques, per la qual cosa també cal aplicar l'avaluació de les normes des de la perspectiva de l'interès superior de l'infant o l'adolescent. El principi de transversalització representa un avenç important en el reconeixement dels drets dels infants i els adolescents, perquè fomenta una revisió global del dret des del prisma de la preeminència de l'interès de l'infant o l'adolescent, i perquè incorpora als processos polítics la perspectiva d'aquest interès en totes les fases i nivells. Tota acció de govern ha d'incorporar

aquesta visió i ha de promoure la participació d'infants i adolescents en tots els àmbits, per la qual cosa cal que el principi de transversalització de l'interès superior de l'infant o l'adolescent impregni totes les polítiques i les mesures generals i es tingui en compte en el moment de planificar-les.

Paral·lelament, les aspiracions col·lectives en el context europeu han consolidat i, fins i tot, incrementat el desig d'aconseguir més benestar i una vida més saludable i de més qualitat per a tota la població, i els infants i adolescents hi són inclosos. En aquest sentit, el concepte de *prevenció* té una importància clau, entès com el conjunt d'actuacions socials anticipatòries destinades a evitar les situacions no desitjades i a afavorir les situacions favorables. Les ciències humanes i socials han anat progressant en el coneixement dels anomenats indicadors de risc, que són dades que ens mostren que hi ha probabilitats que les situacions esdevinguin perjudicials per a les persones implicades. Les societats occidentals han avançat força en el desplegament d'actuacions per a disminuir les probabilitats d'esdeveniments negatius quan es concentren factors de risc, i les actuacions socials vers la població infantil i adolescent no poden quedar excloses d'unes polítiques socials preventives i de promoció de la salut i del benestar, tant de les adreçades a amplis conjunts de població de manera genèrica, com de les destinades a atendre casos concrets, de manera personalitzada. Especialment, calen actuacions públiques intenses i integrals de prevenció i promoció en els entorns territorials en què es tendeixen a concentrar en major mesura les desigualtats socials, la pobresa i les diverses formes d'exclusió econòmica, cultural i comunitària: els indicadors de risc es concentren en aquestes zones en què l'entorn dels infants i els adolescents té un efecte multiplicador del risc.

Es tracta d'assumir que tenim una responsabilitat social envers el conjunt de la població infantil i adolescent de Catalunya, perquè aspirem a una societat millor, i que cal fer prevenció, fer actuacions proactives que donin oportunitats a l'infant i a l'adolescent, fins ara no pensades. Les actuacions socials preventives constitueixen nous reptes per a les polítiques socials i per als programes d'intervenció social en l'àmbit de la infància i l'adolescència, ja que comporten actuacions sobre probabilitats, no sobre fets inqüestionables i unívocs. És per això que cal facilitar instruments, fins i tot instruments legislatius, per tal de disminuir les probabilitats genèriques d'esdeveniments que incideixen negativament en la població infantil o adolescent, i a fi de potenciar actuacions que garanteixin un augment del benestar social de tota la població. Aquesta llei també vol afrontar, per primera vegada i específicament, la pobresa infantil com a factor de risc susceptible d'ésser l'objecte de les polítiques públiques. Malgrat que la pobresa familiar no és objecte d'aquesta llei, és el moment per a assumir que les conseqüències de la pobresa i de la privació econòmica en els infants i els adolescents constitueixen un risc social de primera magnitud, i que la manca de prevenció d'aquest risc en pot perjudicar greument les oportunitats i el desenvolupament futur.

Una de les novetats del nou text legal és la voluntat, expressada en el títol, de remarcar d'una manera explícita, un doble concepte: el reconeixement dels drets dels infants i els adolescents i el de les oportunitats d'aquestes persones.

A l'entorn del concepte d'*oportunitat* gira la voluntat de fer possible l'obertura de nous camins, de noves vies, d'establir mesures concretes per a fer possible el ple exercici dels drets reconeguts als infants en aquesta llei i en les convencions internacionals.

Quan parlem d'oportunitats, parlem dels nous camins que s'han d'obrir i que han de permetre als infants i als joves llur ple desenvolupament com a ciutadans. Així, aquestes oportunitats s'han de traduir, entre altres, en l'establiment de canals i instruments per a fer sentir la veu d'infants i adolescents, per a fer expressa llur participació en la presa de decisions en la comunitat i, en definitiva, per a facilitar-ne el futur encaix, com a persones responsables, en la societat adulta.

Atenent els principis inspiradors d'aquesta llei, segons els quals els infants i els adolescents són considerats subjectes de dret i en virtut dels quals el dret de decidir s'infereix de llur capacitat, es pretén incidir en el dret subjectiu de les noies menors a decidir sobre llur maternitat. Així, es recull el mandat de l'article 41.5 de l'Estatut, segons el qual "els poders públics, en l'àmbit de llurs competències, i en els supòsits que estableix la llei, han de vetllar perquè la lliure decisió de la dona sigui determinant en tots els casos que en puguin afectar la dignitat, la integritat i el benestar físic i mental, en particular pel que fa al propi cos i a la seva salut reproductiva i sexual". Es vol, d'aquesta manera, que les noies menors que han demostrat capacitat suficient s'apoderin també dels drets a controlar els processos reproductius i a decidir el significat i el destí del propi cos. Les noies menors no són alienes als drets sexuals i reproductius de les dones, descrits en el marc de la IV Conferència Mundial sobre les Dones, de Pequín, i reconeguts com a part indissoluble dels Drets Humans.

Cal esmentar aquí, per la importància que tenen, alguns dels conceptes emprats per aquesta llei, més enllà de l'estricta definició jurídica. Al llarg del text s'utilitzen repetidament els conceptes de *promoció*, *prevenció*, *atenció*, *protecció* i *participació* de l'infant i l'adolescent.

La *promoció* és el conjunt d'actuacions socials que es desenvolupen "encara que res vagi evidentment malament", perquè obeeixen a objectius de millora social i responen a anhels o aspiracions col·lectius, particularment als d'un benestar personal i social més gran.

La *prevenció* és el conjunt d'actuacions socials destinades a preservar l'infant o l'adolescent de les situacions que són perjudicials per al seu desenvolupament integral o per al seu benestar.

L'*atenció* és el conjunt d'actuacions socials per a "quan les coses comencen a anar malament" o per a quan només van "una mica malament" i existeix la probabilitat, i no la certesa, que el desenvolupament integral de l'infant o l'adolescent en pot resultar afectat negativament. La conseqüència jurídica d'aquests casos és la declaració de risc.

La *protecció* és el conjunt d'actuacions socials reservades per a "quan les coses van malament", quan el desenvolupament integral de l'infant o l'adolescent sembla clar que resulta seriosament afectat, en vista dels coneixements científics actuals. Una de les seves conseqüències jurídiques és la declaració de desemparament.

El concepte de *participació* de l'infant o l'adolescent en tot el que l'afecta és el que en configurarà l'estatus de ciutadà o ciutadana. És inimaginable el disseny de polítiques públiques en qualsevol àmbit elaborat d'esquena als ciutadans afectats. La llei ofereix la promoció d'òrgans de participació per tal que els infants i els adolescents puguin participar activament en la vida pública. El concepte de prevenció resulta transversal a aquests tres tipus d'actuacions socials: si bé, en primera instància, té molt a veure amb l'atenció i la promoció, en darrera instància persegueix evitar haver de recórrer a la declaració de situacions de desemparament, però també a la promoció del benestar de tot aquest conjunt de població.

El concepte de *benestar* es tracta des de dos vessants al llarg d'aquesta llei: el benestar personal i el benestar social. El primer es refereix a situacions i circumstàncies personalitzades i el segon es refereix a les que afecten conjunts o subconjunts de la població. Ambdós casos es poden subdividir alhora en dos més: el benestar material i el benestar psicològic.

Amb aquesta llei es persegueix establir un marc d'actuació ordenat, per tal de millorar els programes de promoció, prevenció, atenció, protecció i participació de la població infantil i adolescent a Catalunya, tot partint del principi que es tracta

d'una responsabilitat de tota la ciutadania i de tots els poders públics. És per això, precisament, que la Llei preveu, per primera vegada en la legislació de Catalunya, un marc de coordinació i cooperació interinstitucional per a atendre i prevenir les situacions de risc social de la població infantil i adolescent en general, i dels nens, les nenes i els adolescents en particular.

II

El contingut d'aquesta llei s'estructura en sis títols i en set disposicions addicionals, quatre de transitòries, una de derogatòria i quatre de finals.

Al títol I s'estableixen les disposicions generals i els principis rectors, que, tal com havia fet la Llei 8/1995, desenvolupen la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant. Aquestes disposicions i aquests principis marquen l'orientació de la Llei i pretenen donar una visió global de l'infant o adolescent com a titular dels drets que li reconeix l'ordenament jurídic vigent i com a eix vertebrador d'un sistema que comprèn, alhora, l'atenció de les seves necessitats quotidianes i l'organització, quan s'escaigui, de la seva protecció en situacions de risc.

El títol II es refereix als drets dels infants i els adolescents i, seguint la convenció de les Nacions Unides esmentada, com a text universal i indivisible que afavoreix una visió global de la infància, no estableix cap jerarquia entre els drets que proclama, tot i que el Comitè dels Drets de l'Infant ha destacat quatre drets principals que, de fet, han estat la font d'inspiració dels principis rectors als quals s'ha d'ajustar l'actuació dels poders públics. D'altra banda, les actuacions de promoció dels infants i els adolescents, i particularment de llurs drets, queden assenyalades com a responsabilitat de totes les institucions públiques, i es deixa un marge ben ample per a tot tipus d'iniciatives, especialment per a les que deriven de la disseminació i el compliment de la convenció de les Nacions Unides esmentada.

El capítol IX del títol II conté un seguit d'obligacions amb relació a la publicitat i els mitjans de comunicació social, amb la finalitat de protegir adequadament els drets dels infants i els adolescents, sens perjudici de les competències del Consell de l'Audiovisual de Catalunya en la seva qualitat d'autoritat reguladora independent en l'àmbit de la comunicació audiovisual pública i privada, en el marc de les obligacions imposades als subjectes sotmesos al règim jurídic de la legislació audiovisual catalana.

El títol III desenvolupa temes relatius a la prevenció general en l'àmbit de la infància i l'adolescència, la qual cosa representa una novetat en la legislació catalana. En primer lloc, s'estableixen les situacions davant les quals les administracions públiques catalanes han de desenvolupar actuacions preventives. D'acord amb això, s'estableix que la Generalitat ha d'emprendre programes concrets d'informació i sensibilització ciutadana per a promoure el benestar de tota la població infantil i adolescent. Es dedica un article extens a la prevenció de l'ablació o mutilació genital femenina. S'opta per aquesta doble denominació (en consonància amb l'informe del 2005 del Centre d'Investigacions d'UNICEF, publicat en el butlletí *Innocenti Digest* n. 1 d'aquell any) perquè l'expressió *mutilació genital femenina* és la que s'ha anat generalitzant fonamentalment des de la fi dels anys vuitanta i principi dels noranta, amb la finalitat de marcar una clara distinció amb la circumcisió masculina i subratllar la gravetat de practicar-la com a atemptat contra la integritat física i psíquica de les nenes; i d'altra banda, perquè l'*ablació* és una expressió més neutra, per tal com és una de les més utilitzades per les comunitats que la practiquen. Aquest doble caràcter també fa que la Llei tracti aquesta pràctica tradicional perjudicial per a les nenes dins el capítol de la prevenció i no en el següent, sobre la protecció davant del maltractament. Es defineix la prevenció del risc social i la prevenció de la desprotecció infantil i s'estableix un procediment per a disposar de llistes d'indicadors o factors de risc i per a actualitzar-les, i també de factors de

protecció i resiliència. Finalment, es reconeixen les competències relatives a les intervencions socials preventives dels ens locals, sens perjudici que l'abast de llur incidència exigeixi la coordinació d'altres administracions.

El títol IV és íntegrament de nova factura i respon a la voluntat ferma de posar la lluita contra el maltractament infantil al mateix nivell que la lluita contra la violència de gènere o masclista. L'article 40.3 de l'Estatut estableix que els poders públics han de garantir la protecció dels infants, especialment, contra qualsevol forma de maltractament, i per a garantir aquesta protecció no solament són necessaris els mecanismes tradicionals de protecció dels infants i els adolescents, sinó que cal establir un nou marc de protecció específica contra el maltractament infantil que prevegi totes les situacions, tant si són tributàries d'una declaració de desemparament com si no.

Durant els darrers anys, el Govern ha creat el registre unificat de maltractaments infantils i ha fet esforços en matèria de lluita contra el maltractament infantil per a poder donar rang legal a aquests esforços, i ha regulat per llei el dit registre.

Aquesta llei crea un centre especialitzat en la recerca sobre els maltractaments infantils i posa l'accent en l'especialització, la formació, la prevenció i l'atenció en els àmbits policial, sanitari i educatiu.

Encara pel que fa al maltractament infantil, aquesta llei, davant la regla general vigent segons la qual cal separar l'infant o l'adolescent del seu domicili o nucli familiar, pretén iniciar un canvi de paradigma. És a dir, sempre que sigui possible, cal separar la persona maltractadora, i s'han de prioritzar les mesures administratives o judicials que permetin l'atribució a l'infant o l'adolescent de l'ús de l'habitatge familiar i la determinació d'aliments, si escau, a càrrec de la persona maltractadora.

La protecció davant el maltractament infantil abraça la protecció davant la victimització secundària. Cal evitar els perjudicis causats a la víctima pel desenvolupament del procés penal posterior al delicte, que són especialment preocupants en el cas dels infants i els adolescents que són víctimes d'atemptats contra la indemnitat o contra la llibertat sexual. Certament, s'han produït en els darrers anys molts avenços en la protecció de la víctima adreçats a evitar la confrontació visual de les víctimes amb els acusats, però amb aquesta protecció no n'hi ha prou. La protecció de l'infant i l'adolescent ha de passar per davant del dret de l'Estat a castigar, per la qual cosa davant el resultat incert del procés penal sempre ha de prevaler la protecció del menor o la menor víctima, ja que és del tot intolerable que, fins i tot amb la finalitat lògica de castigar la persona culpable, es causi un nou trauma a l'infant o l'adolescent que presumiblement ha estat víctima de maltractaments o d'abusos sexuals. Per això, i amb el ple respecte per la competència exclusiva de l'Estat en matèria processal penal, cal potenciar la coordinació entre el personal clínic i el personal forense i evitar les dobles exploracions i recollides de mostres, i fomentar l'únic sistema per evitar la major part dels efectes produïts per la incoació del procés penal: la preconstitució de la prova testifical de l'infant o l'adolescent que eviti declaracions posteriors.

També són nous la creació i el foment de serveis especialitzats per a detectar i atendre el maltractament infantil i preveure la possibilitat de prestacions periòdiques o úniques per a ajudar a pal·liar els efectes patits i a assolir l'autonomia de l'infant o l'adolescent envers la persona maltractadora.

El títol V s'ocupa dels règims específics de protecció dels infants i els adolescents en situació de risc social i desemparament. Aquí és on es troben algunes de les novetats més importants. Efectivament, s'opta per un model de protecció nou en què la declaració de desemparament ja no és l'únic títol que habilita els poders públics per a la intervenció protectora, sinó que aquella declaració es reserva per a quan calgui separar l'infant o l'adolescent del seu nucli familiar o, el que és el

mateix, per als casos més greus de desprotecció. Per això es configura un sistema descentralitzat de protecció, que es fonamenta en la distinció entre les situacions de desemparament i les de risc, mantenint la competència de la Generalitat quan es tracta d'infants o adolescents desemparats i atribuint-la als ens locals si afecta infants o adolescents en situació de risc. Per tant, ja no cal que totes les intervencions públiques en matèria de protecció de menors hagin d'estar emparades per una resolució que declari el desemparament; només serà així si la mesura de protecció implica la separació de l'infant o l'adolescent del seu nucli familiar.

Aquesta llei defineix la situació de risc com la situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, si els progenitors o guardadors no assumeixen o no poden exercir completament llurs responsabilitats, i estableix una llista de situacions que es consideren de risc, la qual cosa ha de servir de gran ajut per als professionals que han d'avaluar i decidir sobre un infant o adolescent en concret. Defineix també el desemparament, i ho fa partint de criteris objectius. Es considera desemparat l'infant o l'adolescent que es troba en una situació de fet en què li manquen els elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat, sempre que per a la seva protecció efectiva calgui aplicar una mesura que impliqui la separació del nucli familiar, i afegeix després un seguit d'indicadors de desemparament que, com en el cas del risc, han de coadjuvar en l'adopció de decisions preses pels professionals responsables i facilitar-los-la.

La intervenció en les situacions de risc no finalitza amb una declaració formal de risc, sinó que únicament pot fer-ho de manera convencional. La Llei parteix de tota l'actuació dels serveis socials que es dirigeix a valorar i proposar les mesures que permetin disminuir o eliminar la situació de risc, mitjançant la col·laboració dels progenitors. S'opta per posar l'accent en el treball i la bondat de les mesures que s'han de proposar, i es deixa l'execució forçosa derivada d'un acte unilateral de l'Administració per a les situacions més greus que han de comportar el desemparament.

Una altra novetat important en matèria de desemparament és la fixació d'un procediment administratiu específic per a acordar-lo. En aquest procediment resta plenament garantida la intervenció de totes les parts interessades, per tal que puguin fer valer llurs drets. Al mateix temps, es regula un procediment simplificat per als casos d'abandonament voluntari de l'infant o l'adolescent o per a quan els progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda manifesten conformitat amb la declaració; la Llei estableix també la possibilitat de declarar-lo cautelàriament i de disposar les mesures que siguin necessàries, sens perjudici que el procediment de desemparament prossegueixi els tràmits fins a la resolució definitiva, la qual ha de ratificar, modificar o deixar sense efecte la resolució inicial i les mesures que s'hagin acordat també provisionalment.

Amb la voluntat, a més, de no perllongar les situacions d'incertesa amb oposicions injustificades i sovint extemporànies dels progenitors o dels familiars –que s'acaben convertint en un perjudici irreparable per a l'infant o l'adolescent, que veu, completament indefens, com la seva infància i adolescència s'escola irremediablement als centres d'internament–, la nova regulació limita el termini per a oposar-se judicialment a la declaració de desemparament a tres mesos comptadors des de la notificació de la resolució que l'acorda. Paral·lelament, i amb la mateixa finalitat, s'estableix un termini d'un any, a comptar de la notificació de la resolució administrativa de desemparament, perquè els progenitors o els titulars de la tutela suspesos en llur potestat puguin sol·licitar que es deixi sense efecte la intervenció protectora acordada, sempre que s'hagi produït un canvi substancial en les circumstàncies que van motivar la declaració de desemparament. Aquesta revisió, però, no és possible si ja s'ha constituït l'acolliment preadoptiu, ja que preval l'interès superior de l'infant o l'adolescent davant qualsevol altre dret concurrent.

A fi de donar plena efectivitat al dret dels infants i els adolescents tutelats per la Generalitat a ésser escoltats, en la línia del que disposa la Convenció dels drets de l'infant, la Recomanació 1121 de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, relativa als drets dels infants, i les resolucions A3-314/91 i A3-0172/92 del Parlament Europeu, s'estableix la creació de la figura del procurador o procuradora de la infància com a òrgan administratiu que s'ha d'integrar en l'òrgan públic competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents.

Pel que fa a les mesures de protecció, cal esmentar especialment la nova regulació de l'acolliment familiar, en què, a banda de l'acolliment constituït en forma simple i de l'acolliment permanent, s'introdueix l'acolliment en unitats convivencials d'acció educativa, que permetrà que força infants i adolescents que, per raó d'edat, situació familiar o per circumstàncies especials, romanen en els centres de protecció sense cap expectativa de viure en família puguin créixer i desenvolupar-se amb la cura de persones especialitzades que els proporcionaran un entorn familiar i desinstitucionalitzat.

Tot i que l'objecte d'aquesta llei són els infants i els adolescents, no limita el seu camp d'aplicació a la minoria d'edat estricta. En efecte, la llei entén que sovint és fonamental no tallar en sec la intervenció protectora pel sol fet que l'adolescent legalment ha deixat d'ésser-ho en arribar a la majoria d'edat. De fet, una de les assignatures pendents en tots aquests anys ha estat la dificultat perquè la protecció prestada fins llavors tingui una continuïtat adaptada, és clar, a la nova realitat derivada de la majoria d'edat. Així, s'estableix que la persona fins llavors tutelada per l'entitat pública es pugui acollir voluntàriament a un conjunt de mesures assistencials que l'acompanyaran, més enllà de la seva majoria d'edat, en el procés cap a la plena integració a la vida adulta, i que pugui ésser beneficiària d'aquestes mesures. En aquesta línia, la Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic, reconeix el dret a rebre una prestació fins als vint-i-un anys subjecta a un pla de treball que té finalitat d'inclusió social.

Finalment, en aquest títol V es dona resposta també a la problemàtica complexa que planteja la remissió que els articles 3, 7.9, 18, 27 i 33 de la Llei orgànica 5/2000, del 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, fan a les normes civils sobre protecció dels infants i els adolescents. Es concreten les actuacions que ha de seguir l'entitat pública competent en aquesta matèria, és a dir: l'elaboració d'un estudi psicològic i educatiu amb relació a l'entorn familiar i social de l'infant o l'adolescent a partir de les circumstàncies que constin en el testimoni que hagi remès el fiscal, la determinació de si concorre o no una situació que constitueixi risc social o desemparament i l'emissió de l'informe corresponent amb la proposta d'intervenció dels serveis socials bàsics o de l'òrgan públic de protecció dels infants o els adolescents.

El títol VI conté el règim sancionador, que inclou les infraccions, les sancions i el procediment aplicable per a garantir l'aplicació del dret substantiu regulat per la norma i evitar la vulneració dels drets de contingut declaratiu que, en cas contrari, perdrien llur eficàcia en la protecció dels interessos dels infants o els adolescents.

Amb aquesta finalitat, s'han classificat les infraccions i s'hi han incorporat els tipus d'acord amb l'evolució tecnològica i cultural que s'ha produït en el nostre entorn social des de l'anterior regulació de la matèria per la Llei 37/1991. Tanmateix, s'estableix un termini únic de prescripció per a cada nivell de classificació de totes les infraccions tipificades, el qual es computarà des de la data de la comissió de la infracció, si bé, atenent el grau d'afectació dels infants o els adolescents en algunes infraccions, s'ha considerat que el termini de prescripció s'ha de computar des que aquests assoleixen la majoria d'edat.

En congruència amb la necessitat d'establir entre les institucions i els professionals de l'atenció i la protecció dels infants i els adolescents una cultura de l'avaluació

que ajudi a millorar l'eficàcia, l'eficiència i l'efectivitat de les polítiques i intervencions socials en benefici dels infants i els adolescents i de llurs drets, aquesta llei incorpora un seguit de novetats que es fonamenten en el reconeixement de l'avaluació com un principi rector. Addicionalment, a la disposició transitòria primera s'estableix l'obligació d'anar incorporant a qualsevol programa d'intervenció o servei finançat amb pressupostos públics un disseny d'avaluació dels resultats o de l'impacte, segons escaigui.

Finalment, la disposició transitòria primera també estableix que aquesta mateixa llei ha d'ésser objecte d'avaluació del propi impacte al cap de tres anys d'haver entrat en vigor.

TÍTOL I

Disposicions generals, principis rectors i actuacions de les administracions públiques

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1

Objecte de la llei

1. Aquesta llei té per objecte la promoció del benestar personal i social dels infants i els adolescents i de les actuacions de prevenció, atenció, protecció i participació dirigides a aquestes persones a fi de garantir l'exercici de llurs drets, l'assumpció de llurs responsabilitats i l'assoliment de llur desenvolupament integral.

2. Aquesta llei fixa el marc en què s'han de dur a terme les activitats de participació i de promoció dels drets i del benestar dels infants i els adolescents, i les activitats per a atendre'ls i protegir-los en les situacions de risc o de desemparament.

Article 2

Àmbit personal i territorial d'aplicació de la llei

1. Aquesta llei s'aplica a qualsevol infant o adolescent domiciliat a Catalunya o que s'hi trobi eventualment, sens perjudici de les normes que resolen els conflictes de lleis internacionals o interregionals.

2. Als efectes d'aquesta llei i de les disposicions que la despleguen, s'entén per *infant* la persona menor de dotze anys i per *adolescent* la persona amb una edat compresa entre els dotze anys i la majoria d'edat establerta per la llei.

3. Resten incloses en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei les persones majors d'edat que hagin estat tutelades pel departament competent en infància i adolescència en els termes establerts per la llei.

Article 3

Responsabilitat ciutadana i pública

1. L'obligació de vetllar pel respecte efectiu dels drets dels infants i els adolescents és una responsabilitat de la família, de tota la ciutadania i, molt particularment, de tots els poders públics, que també tenen l'obligació de defensar-los i promoure'ls.

2. Les administracions públiques han de desenvolupar llurs activitats de manera que els infants i els adolescents siguin considerats i reconeguts com a ciutadans de ple dret, sens perjudici de les limitacions que deriven de la minoria d'edat legal.

3. Les administracions públiques han d'exercir les funcions i les competències de promoció, d'atenció i de protecció dels drets dels infants i els adolescents, alhora que en faciliten els canals de participació adequats, d'acord amb el que estableix aquesta llei i la normativa sectorial aplicable, amb relació a cada situació que els afecti.

4. Els poders públics han de garantir el respecte dels drets dels infants i els adolescents i han d'adequar llurs actuacions a aquesta llei i a la normativa internacional sobre aquesta matèria.

Article 4

Interpretació de les normes relatives als infants i adolescents

1. La interpretació d'aquesta llei, de les normes que la despleguen i de les altres disposicions de la Generalitat relatives als infants i als adolescents s'ha de fer d'acord amb els tractats internacionals ratificats per l'Estat espanyol, especialment la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant, del 20 de novembre de 1989, la Convenció Europea de Drets de l'Home, del 4 de novembre 1950, els principis consagrats en la Carta Europea dels Drets de l'Infant i en la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, del 7 de desembre de 2000, les Observacions Generals del Comitè dels Drets de l'Infant de Ginebra, la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia de Catalunya, la Resolució 194/III, del Parlament de Catalunya, sobre els drets de la infància, i també totes les resolucions sobre infants i adolescents aprovades pel Parlament de Catalunya.

2. Els poders públics han d'interpretar i aplicar aquesta llei garantint la igualtat en la diferència dels infants i els adolescents d'ambdós sexes, per tal d'eliminar la discriminació sexista, per raó d'origen, color, idioma, religió, opinió política o d'una altra índole, ètnica o social, posició econòmica, condicions físiques, psíquiques o sensorials, estat de salut, naixement, orientació sexual o qualsevol altra condició personal pròpia o de llurs progenitors o representants legals.

CAPÍTOL II

Principis rectors

Article 5

L'interès superior de l'infant o l'adolescent

1. L'interès superior de l'infant o l'adolescent ha d'ésser el principi inspirador i fonamentador de les actuacions públiques.

2. Les normes i les polítiques públiques han d'ésser avaluades des de la perspectiva dels infants i els adolescents, per garantir que inclouen els objectius i les accions pertinents adreçats a satisfer l'interès superior d'aquestes persones. Els infants i els adolescents han de participar activament en aquesta avaluació.

3. L'interès superior de l'infant o l'adolescent ha d'ésser també el principi inspirador de totes les decisions i actuacions que el concerneixen adoptades i dutes a terme pels progenitors, pels titulars de la tutela o de la guarda, per les institucions públiques o privades encarregades de protegir-lo i d'assistir-lo o per l'autoritat judicial o administrativa.

4. Per a determinar l'interès superior de l'infant o l'adolescent se n'han d'atendre les necessitats i els drets, i s'ha de tenir compte la seva opinió, els seus anhels i aspiracions, i també la seva individualitat dins el marc familiar i social.

Article 6

Desenvolupament de les potencialitats personals

La criança i la formació dels infants i els adolescents ha de garantir-ne el desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social, d'una manera lliure, integral i harmònica, i ha de potenciar en tot moment llurs capacitats educatives i d'aprenentatge, i procurar-los el benestar físic, psicològic i social.

Article 7

Dret d'ésser escoltat

1. Els infants i els adolescents, d'acord amb llurs capacitats evolutives i amb les competències assolides, i en qualsevol cas a partir dels dotze anys, han d'ésser escoltats tant en l'àmbit familiar, escolar i social com en els procediments administratius o judicials en què es trobin directament implicats i que aboquin a una decisió que n'afecti l'entorn personal, familiar, social o patrimonial.

2. Els infants i els adolescents poden manifestar llur opinió ells mateixos o mitjançant la persona que designin.

3. En l'exercici del dret d'ésser escoltat s'han de respectar les condicions de discreció, intimitat, seguretat, recepció de suport, llibertat i adequació de la situació.

Article 8

Protecció contra els maltractaments

1. Qualsevol infant o adolescent ha d'ésser protegit de qualsevol forma de maltractament, que inclou el maltractament físic, el psicològic, la negligència, el tracte indigne, l'explotació laboral, l'explotació i l'abús sexuals, la corrupció, la manipulació, el mal ús de la seva imatge i qualsevol altra forma d'abús.

2. Els poders públics han de desenvolupar actuacions per a prevenir, tant en l'àmbit individual com en l'àmbit social, les formes més habituals de maltractament que es donin als diferents indrets i entorns sociodemogràfics de Catalunya, incidint sobre les situacions de risc, tal com són definides per aquesta llei.

3. L'Administració responsable d'un servei públic que atén infants o adolescents, tant en règim ambulatori com d'internat, ha de corregir de manera immediata les situacions en què resultin perjudicades les necessitats bàsiques de desenvolupament personal o d'educació de l'infant o l'adolescent.

Article 9

No-discriminació

1. Els poders públics han de garantir el principi d'igualtat i eliminar qualsevol discriminació a infants o adolescents per raó de raça, sexe, idioma, religió, opinió política o d'una altra índole, origen nacional, ètnic o social, posició econòmica, condicions físiques, psíquiques o sensorials, estat de salut, naixement, orientació sexual o qualsevol altra condició personal o de llurs progenitors o representants legals.

2. Els poders públics han d'identificar d'una manera activa els infants o els adolescents que, individualment o en grup, requereixen l'adopció de mesures protectores especials per a reduir o eliminar factors de discriminació.

Article 10

Perspectiva de gènere i de diversitat funcional

1. Els poders públics han d'introduir la perspectiva de gènere en el desenvolupament i l'avaluació de les mesures que adopten amb relació als infants i els adolescents, de manera que en totes les actuacions i tots els programes que els adrecen es tingui en compte que són nois i noies i que poden tenir necessitats iguals o específiques.

2. Els poders públics han d'introduir la perspectiva de la diversitat funcional en el desenvolupament i l'avaluació de les mesures que adopten amb relació als infants i els adolescents, de manera que en totes les actuacions i tots els programes que els adrecen es tinguin en compte les diferents maneres en què funciona llur cos i que poden tenir necessitats iguals o específiques.

Article 11

Ciutadania activa

1. Els poders públics han de promoure el dret dels infants i els adolescents a participar activament en la construcció d'una societat més justa, solidària i democràtica.

2. Els poders públics han de fomentar la solidaritat i la sensibilitat social per tal que s'incrementi la participació social dels infants i els adolescents i es generin espais socials nous que dinamitzin la participació responsable d'aquest sector de la població i afavoreixin la convivència i la integració social en l'àmbit veïnal i local.

Article 12

Respecte i suport a les responsabilitats parentals

1. Els pares i les mares tenen responsabilitats comunes en l'educació i el desenvolupament dels fills menors d'edat. Les polítiques d'atenció i protecció dels infants i els adolescents han d'incloure les actuacions necessàries per a l'efectivitat de llurs drets, tenint en compte que el benestar dels infants i els adolescents està íntimament relacionat amb el de llurs famílies.
2. Els poders públics han de proporcionar la protecció i l'assistència necessàries a les famílies perquè puguin assumir plenament llurs responsabilitats.
3. Les necessitats dels infants i els adolescents s'han de satisfer allà on viuen i creixen, sempre que sigui possible, i s'ha de tenir en compte, alhora, llur benestar material i espiritual.

Article 13

Foment i suport a l'educació

1. Els infants i els adolescents tenen dret a rebre el màxim nivell d'educació possible des de llur naixement. En tot cas, els poders públics han de garantir que qualsevol infant o adolescent rep l'educació establerta com a obligatòria legalment.
2. Les administracions públiques competents han de promoure serveis educatius que afavoreixin la reorganització del temps personal, familiar i laboral dels progenitors o del titular o la titular de la tutela de l'infant o adolescent.
3. El sistema educatiu ha d'ésser un instrument per a compensar les desigualtats socials i ha de tenir en compte el respecte a la pròpia identitat, al medi ambient, a les diferències funcionals com a part de l'enriquidora diversitat humana, a la igualtat entre els sexes tenint present la diferència que suposa la construcció de la identitat femenina i la identitat masculina, i també als valors culturals d'altres països, particularment d'aquells dels quals prové l'alumnat de cada escola.
4. El dret a l'educació, incloses les activitats extraescolars, esportives, de lleure i les activitats culturals dels infants i els adolescents, ha de prevaler per damunt de les pràctiques culturals, la tradició i la religió, i llurs manifestacions; aquestes pràctiques no poden justificar en cap cas una discriminació, limitació o exclusió d'infants i adolescents en el ple exercici d'aquest dret.

Article 14

Foment i suport a les relacions intergeneracionals

Les administracions públiques, en l'àmbit de llurs competències, han de promoure i afavorir les relacions intergeneracionals, tot procurant d'evitar que els diferents nivells d'edat s'aïllin en si mateixos i propiciant el voluntariat social de les persones grans per a col·laborar en activitats amb infants i adolescents, i també el voluntariat social dels infants i els adolescents per a col·laborar en activitats amb persones grans.

Article 15

Prioritat pressupostària

1. Els poders públics, en l'àmbit de llurs competències, han de donar prioritat en llurs pressupostos a les activitats d'atenció, formació, promoció, reinserció, protecció, integració, lleure i prevenció dels infants i els adolescents.
2. Els poders públics han d'adoptar amb caràcter urgent les mesures necessàries per a evitar que el contingut essencial dels drets dels infants i els adolescents resti afectat per la manca de recursos adaptats a llurs necessitats.
3. Les prestacions de serveis i econòmiques necessàries per a complir les mesures de protecció dels infants o els adolescents en situació de risc o desemparament tenen el caràcter de prestacions garantides als efectes establerts per la Llei 12/2007, de l'11 d'octubre, de serveis socials.

Article 16

Difusió dels drets dels infants i els adolescents

1. Els poders públics han de donar a conèixer àmpliament, per mitjans eficaços i adequats, els drets dels infants i els adolescents.
2. La difusió dels drets dels infants i els adolescents s'ha de fer a prop d'aquests i, amb la simultaneïtat que calgui, a prop dels grups d'adults que en tenen cura, i també dels professionals que s'hi dediquen.

Article 17

Exercici dels drets propis pels infants i adolescents

1. Els infants i els adolescents poden exercir i defensar ells mateixos llurs drets, llevat que la llei limiti aquest exercici. En qualsevol cas, poden fer-ho mitjançant llurs representants legals, sempre que no tinguin interessos contraposats als propis.
2. Les limitacions a la capacitat d'obrar dels infants i els adolescents s'han d'interpretar sempre de manera restrictiva.
3. Els infants i els adolescents, amb l'objecte de demanar informació, assessorament, orientació o assistència, es poden adreçar personalment a les administracions públiques encarregades d'atendre'ls i protegir-los, fins i tot sense el coneixement de llurs progenitors, tutors o guardadors, en particular si la comunicació amb aquests pot frustrar la finalitat pretesa. Amb el mateix objectiu també es poden adreçar al Ministeri Fiscal, al Síndic de Greuges o als síndics de greuges o defensors locals de la ciutadania.
4. Les administracions locals, en funció de llur proximitat a la ciutadania i d'acord amb la legislació vigent, són el primer nivell d'informació i assessorament dels infants i els adolescents que ho sol·liciten.

Article 18

Deures i responsabilitats

1. Els infants i els adolescents han d'assumir els deures i les responsabilitats que els corresponen d'acord amb el reconeixement de llurs capacitats per a participar activament en tots els àmbits de la vida.
2. Als efectes del que estableix l'apartat 1, i sens perjudici del que estableix la legislació civil respecte dels deures del fill o filla, els infants i els adolescents s'han de respectar a si mateixos, han de respectar les persones amb què es relacionen i l'entorn en què es desenvolupen, i han d'assistir a llur centre educatiu durant el període d'ensenyament obligatori.

Article 19

Coneixement rigorós i divulgació de la realitat social

1. La informació general i estadística sobre la situació social dels infants i els adolescents a Catalunya ha d'estar a disposició de tota la ciutadania de Catalunya, com a base de les polítiques d'infància, i s'ha d'assegurar la desagregació de totes les dades per sexe, edat i diversitat funcional. Els estudis i les dades sobre el benestar, les desigualtats i les situacions de risc a Catalunya s'han de disposar de manera desagregada per territoris.
2. Els poders públics han de fomentar la realització i la divulgació de treballs d'investigació i informes sobre la situació dels infants i els adolescents, com a base de les polítiques d'infància.
3. Els poders públics han de col·laborar en la realització dels informes preceptius que, amb destinació al Comitè dels Drets de l'Infant, elabora l'Estat amb relació a l'aplicació de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant. Igualment, han de difondre aquests informes i les recomanacions i els suggeriments que provenen del Comitè esmentat.
4. Els poders públics han de fomentar la col·laboració entre les universitats i la iniciativa privada en la confecció d'estudis i informes sobre la situació social dels

infants i els adolescents a Catalunya, i en l'aplicació de les polítiques i els programes d'atenció i protecció dels infants i els adolescents.

Article 20

Avaluació

Els poders públics, a partir dels estudis i els informes, han d'avaluar el resultat de les polítiques aplicades. Aquests estudis i informes tenen caràcter públic.

CAPÍTOL III

Planificació i coordinació

Article 21

Planificació

1. El departament competent en infància i adolescència ha d'elaborar, amb la col·laboració de la resta de departaments implicats, i amb la consulta prèvia a les entitats que intervenen en la promoció i la protecció dels infants i els adolescents, un pla d'atenció integral a infants i adolescents que ha d'aprovar el Govern per a establir una coordinació adequada de les actuacions portades a terme des dels diferents nivells d'intervenció, molt especialment en prevenció de les situacions de risc.

2. El pla d'atenció integral als infants i als adolescents a què fa referència l'apartat 1 té una durada quadriennal, té la naturalesa de pla sectorial als efectes del que estableix l'article 38 de la Llei 12/2007, i ha de formar part del desplegament del Pla estratègic de serveis socials i impulsar les actuacions preventives d'atenció i protecció dels infants i els adolescents transversalment en tots els àmbits.

Article 22

Coordinació

1. El departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents ha de:

a) Promoure programes generals d'actuació per a cada un dels diferents tipus de serveis especialitzats en infants i adolescents, a fi de garantir l'homogeneïtat de criteris entre aquests serveis en tot el territori.

b) Coordinar els serveis especialitzats d'atenció als infants i als adolescents que gestionen els ens locals per delegació, i establir les directrius i els procediments generals d'actuació.

c) Promoure l'establiment de protocols d'actuació entre les diferents administracions, departaments o serveis, que n'assegurin l'actuació coordinada i integral, especialment en els àmbits de la salut, l'educació, els serveis socials i els cossos de seguretat.

2. L'Administració de la Generalitat, mitjançant els departaments competents, ha de desenvolupar un pla d'atenció integral per a atendre les persones amb problemes de salut mental. El pla ha d'establir el model d'atenció integral en salut mental en la població infantil i adolescent vulnerable.

Article 23

Recursos i serveis

1. L'Administració de la Generalitat, mitjançant el departament competent en infància i adolescència, ha d'elaborar un mapa de recursos i serveis per a prevenir les situacions de risc social i la desprotecció i per a protegir els infants i els adolescents. Aquest mapa de recursos i serveis ha de formar part del mapa de serveis socials de Catalunya.

2. El mapa de recursos i serveis ha d'oferir el conjunt d'informació en un format estandarditzat i regular en el temps que permeti conèixer la dimensió, la territorialització i l'evolució de l'oferta i la cobertura a Catalunya de les prestacions establertes en la Cartera de serveis socials.

3. Els ens locals, amb el suport de la Generalitat, han de promoure l'establiment de recursos o serveis preventius per als infants i els adolescents i, especialment, de centres oberts.

4. Els municipis i la resta d'ens locals, amb col·laboració de la Generalitat, han de promoure, mitjançant els plans d'actuació local previstos per la Llei de serveis socials, els serveis residencials i d'acolliment en consideració a la situació i les necessitats dels infants i els adolescents del llur territori. En les revisions o modificacions del planejament urbanístic municipal es poden tenir en compte les previsions contingudes en aquests plans.

5. Les entitats públiques, les entitats d'iniciativa privada i especialment les entitats d'iniciativa social de l'àmbit del tercer sector social, d'acord amb la legislació de serveis socials, poden promoure l'establiment dels recursos, els serveis i els equipaments a què fa referència aquest article mitjançant acords i convenis amb les administracions públiques que corresponguin, de conformitat amb el mapa de recursos i serveis i la planificació local establerta.

6. Els ens locals han de facilitar l'emplaçament dels recursos preventius i dels serveis residencials i d'acolliment, mitjançant l'oferiment de sòl o d'habitatges dotacionals d'ús públic, o altres mitjans, d'acord amb el planejament urbanístic i la normativa vigent.

7. Les administracions han d'afavorir les entitats socials i comunitàries que treballen pels drets i les oportunitats dels infants i els adolescents, i donar-los suport, especialment en els territoris i entorns en què es concentren les desigualtats i els indicadors de risc majors.

Article 24

Actuació de les administracions públiques

1. Les actuacions dutes a terme per les administracions públiques amb relació als infants i als adolescents han de respectar els principis bàsics establerts per aquesta llei i fomentar la tolerància, la solidaritat, el respecte, la igualtat, la responsabilitat i, en general, tots els valors democràtics.

2. Les administracions implicades han de col·laborar i actuar coordinadament. Especialment en matèria de protecció dels infants i els adolescents, els serveis públics estan obligats a facilitar la informació requerida pel departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents a fi de valorar quina és la situació de l'infant o l'adolescent, i a portar a terme les actuacions de col·laboració necessàries per a protegir-los. Les dades que es poden cedir entre administracions sense consentiment de la persona afectada són les econòmiques, laborals, socials, educatives, de salut, **policials** i penals dels menors i de llurs progenitors, tutors o guardadors.

3. Els expedients administratius i els procediments judicials que donen lloc a decisions que afecten l'infant o l'adolescent s'han de tramitar amb caràcter d'urgència i atorgar-los preferència en l'ordre de tramitació, en els termes establerts per la legislació processal.

4. Les administracions públiques han de vetllar perquè tots els professionals que atenen infants i adolescents tinguin la formació i la qualificació específiques i adequades a les necessitats dels atesos.

Article 25

Sistema d'informació i gestió en infància i adolescència

1. Es crea el sistema d'informació i gestió en infància i adolescència, en el marc del sistema d'informació social establert per l'article 42 de la Llei 12/2007 i amb l'objecte de garantir l'ordenació adequada del sistema de protecció i la coordinació administrativa. El sistema ha d'integrar totes les dades relatives a les actuacions i mesures d'intervenció respecte als infants o adolescents, que han de servir d'eina per a la tramitació, la comunicació i la informació dels ens públics i les administracions amb competència en la matèria.

2. El sistema d'informació i gestió en infància i adolescència, que s'ha d'integrar en el sistema d'informació social, té caràcter administratiu i és gestionat pel departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents.

3. En l'accés i la utilització del sistema d'informació i gestió en infància i adolescència s'ha de garantir sempre la privacitat de les dades personals constitucionalment i legalment protegides, i també la seguretat de les comunicacions en l'intercanvi d'informació entre els agents del sistema sobre dades de caràcter personal que siguin necessàries per a tramitar els procediments.

4. El departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents ha d'establir pautes generals obligatòries per a la recollida d'informació quantitativa i qualitativa que permeti la confecció d'estadístiques i informes, amb la garantia que es respecta l'anonimat de les dades personals que consten en els informes i d'acord amb el que disposa la legislació sobre protecció de dades i l'altra normativa aplicable.

Article 26

Taules territorials d'infància

1. Les taules territorials d'infància són els òrgans col·legiats que es constitueixen per coordinar, impulsar i promoure les polítiques d'infància arreu del territori, mitjançant les diverses administracions i institucions implicades. Les funcions principals d'aquests òrgans són les següents:

a) La coordinació de les diverses administracions i institucions en la promoció social d'infants i adolescents, i també de la detecció i la intervenció davant possibles situacions de risc o desemparament, especialment pel que fa als maltractaments infantils.

b) El desplegament dels eixos del pla integral al qual fa referència l'article 21, i la promoció i la coordinació, en l'àmbit territorial corresponent, de la planificació local o comarcal dels recursos preventius en la infància i l'adolescència en col·laboració amb els ens locals.

c) La coordinació de tots els agents implicats per a potenciar el treball en xarxa, en especial en els àmbits de l'educació, la salut, la seguretat, el treball, la joventut i les dones que afecten els infants i els adolescents del territori.

2. S'han d'establir per reglament l'abast territorial, la composició i el funcionament de les taules territorials d'infància, i també els de la taula nacional de la infància de Catalunya, que depèn del departament competent en infància i adolescència.

Article 27

Consells de participació territorial i nacional dels infants i adolescents

1. Les administracions locals han de crear consells de participació territorial per tal de donar als infants i als adolescents l'oportunitat d'afavorir la convivència i la integració cultural en l'àmbit veïnal i local.

2. Es crea el Consell Nacional dels Infants i els Adolescents de Catalunya, que depèn del departament competent en infància i adolescència.

3. La composició i les funcions dels consells de participació territorial i del Consell Nacional dels Infants i els Adolescents de Catalunya s'han d'establir per reglament.

TÍTOL II

Dels drets dels infants i els adolescents

CAPÍTOL I

Drets i llibertats civils i polítics

Article 28

Drets civils i polítics

1. Els infants i els adolescents tenen dret a exercir els drets civils i polítics sense més limitacions que les fixades per les lleis.

2. Els poders públics han d'establir els mitjans necessaris per a donar als infants i als adolescents l'oportunitat d'exercir plenament aquests drets.

Article 29

El defensor o defensora dels drets dels infants i els adolescents

1. La institució del Síndic de Greuges, si escau, mitjançant la figura de l'adjunt o adjunta al Síndic per a la defensa dels drets dels infants i dels adolescents, d'acord amb la llei que regula aquesta institució, té la missió de promoure els interessos i els drets dels infants i els adolescents i de vetllar pel ple compliment de les condicions de llur desenvolupament integral.

2. El síndic o síndica de greuges i l'adjunt o adjunta al Síndic per a la defensa dels drets dels infants i dels adolescents han de presentar anualment a la comissió parlamentària corresponent un informe específic sobre la situació de la infància a Catalunya amb relació als drets establerts per la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant i la legislació relativa a infància i adolescència.

Article 30

Dret a la identitat, al nom, a la nacionalitat i a conèixer els orígens

1. Els infants i els adolescents tenen dret a llur identitat personal i sexual, i a tenir un nom i una nacionalitat, des del moment de néixer.

2. Els infants i els adolescents tenen dret a conèixer llur origen genètic, pares i mares biològics i parents biològics.

3. Els infants i els adolescents tenen dret a sol·licitar a les administracions públiques competents la documentació que els permeti acreditar llur identitat.

Article 31

Libertat d'expressió

1. Els infants i els adolescents tenen dret a la llibertat d'expressió en els termes constitucionalment establerts. Aquesta llibertat d'expressió té el seu límit en la protecció de la intimitat i la imatge del mateix infant o adolescent.

2. El dret a la llibertat d'expressió dels infants i adolescents s'estén especialment a:

- a) La publicació i difusió de llurs opinions.
- b) L'edició i producció de mitjans de difusió.
- c) L'accés als ajuts que les administracions públiques estableixin amb la finalitat de fomentar la llibertat d'expressió.

Article 32

Accés a la informació

1. Els infants i els adolescents tenen dret a cercar, rebre i utilitzar la informació adequada a llur edat i condicions de maduresa.

2. Els pares i les mares, els titulars de la tutela o de la guarda i els poders públics han de vetllar perquè la informació que rebin els infants i els adolescents sigui veraç, plural i respectuosa amb els principis constitucionals.

3. Els pares i les mares, els titulars de la tutela o de la guarda i, en darrer terme, els poders públics han de protegir els infants i els adolescents de la informació i el material informatiu perjudicials i, especialment, quan hi poden accedir mitjançant les tecnologies de la informació i la comunicació.

Article 33

Libertat de pensament, consciència i religió

1. Els infants i els adolescents tenen dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió en els termes constitucionalment establerts.

2. Els pares i les mares, els titulars de la tutela o que en tinguin la guarda i els educadors tenen el dret i el deure de cooperar perquè els infants i els adolescents

exerceixin aquesta llibertat, de manera que contribueixin a llur desenvolupament integral.

Article 34

Dret de participació

1. Els infants i els adolescents tenen el dret de participar plenament en els nuclis de convivència més immediats i en la vida social, cultural, artística i recreativa de llur entorn. Els poders públics els han d'oferir les oportunitats necessàries perquè s'incorporin progressivament a la ciutadania activa, d'acord amb llur grau de desenvolupament personal.

2. Les administracions públiques han d'establir procediments destinats a recollir les opinions dels infants i els adolescents amb relació a les polítiques, les normes, els projectes, els programes o les decisions que els afecten.

Article 35

Llibertat d'associació i reunió

1. Els infants i els adolescents tenen dret a constituir associacions infantils i juvenils i a ésser-ne membres. També tenen dret a ésser membres d'organitzacions juvenils de partits polítics i sindicals, d'acord amb la legislació vigent i els estatuts d'aquestes organitzacions, i a participar-hi activament d'acord amb llurs condicions de maduresa.

2. Cap infant o adolescent no pot ésser obligat a ingressar en una associació ni a romandre-hi contra la seva voluntat.

3. Els infants i els adolescents tenen dret a prendre part en reunions públiques i manifestacions pacífiques.

Article 36

Dret a la protecció de l'honor, la dignitat, la intimitat i la pròpia imatge

1. L'infant o l'adolescent té dret a la protecció de l'honor, la dignitat, la intimitat i la pròpia imatge.

2. S'ha de preservar els infants i els adolescents de la difusió de llurs dades personals, de la difusió d'imatges que atempten contra llur dignitat i de l'explotació econòmica de llur imatge.

3. Els poders públics han de vetllar, amb un interès especial, pel dret a la intimitat i a l'honor dels infants i adolescents, especialment dels que han estat objecte d'agressions sexuals, maltractaments o qualsevol altra experiència traumàtica.

CAPÍTOL II

Drets en l'àmbit familiar

Article 37

Responsabilitat en la criança i la formació

1. La responsabilitat primordial de la criança i la formació dels infants i els adolescents correspon als pares i les mares o a les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda, d'acord amb el que disposa la legislació vigent.

2. Els pares i les mares i les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda dels infants i els adolescents han d'assegurar, dins llurs possibilitats, les condicions de vida necessàries per al desenvolupament integral dels infants i els adolescents.

3. Les administracions públiques han de vetllar per la protecció dels infants i els adolescents en el cas de mal ús de la potestat parental, tutelar o de la guarda, i també perquè els pares, els titulars de la tutela o els que en tenen la guarda disposin de les oportunitats i dels mitjans d'informació i formació adequats per a ajudar-los a complir llurs responsabilitats envers els infants i adolescents. Igualment, han de posar especial atenció en les necessitats dels infants i adolescents de famílies

monoparentals i en l'àmbit de famílies pertanyents als grups menys afavorits o que viuen en situació de pobresa.

4. Les administracions públiques han de fer extensibles als titulars de la tutela o de la guarda els sistemes de prestacions socials adreçats als progenitors, per tal d'afavorir el compliment de llurs responsabilitats. Així mateix, han d'assessorar-los en situacions de crisi familiar, en el marc establert per la legislació de Catalunya relativa a serveis socials.

5. En els casos d'infants en situació de desemparament, les administracions públiques actuen subsidiàriament amb relació als progenitors o titulars de la tutela o de la guarda que exerceixen els deures de criança i de formació.

Article 38

Drets de relació i convivència

1. Els infants i els adolescents tenen dret a viure amb llurs progenitors llevat dels casos en què la separació és necessària. També tenen dret a conviure i a relacionar-se amb altres parents pròxims, especialment amb els avis.

2. Els infants i els adolescents tenen dret a mantenir un contacte directe amb els progenitors amb qui no convisquin.

3. L'autoritat judicial o administrativa, segons escaigui, ha de prendre les mesures adequades per a garantir els drets de visita als infants i adolescents que resideixen habitualment a l'estranger.

4. L'infant o l'adolescent separat dels seus progenitors per l'adopció d'alguna mesura judicial o administrativa que comporta l'empresonament o la detenció d'aquests té dret a ésser informat del lloc i la situació en què es troben, tenint en compte sempre l'interès de l'infant o l'adolescent.

5. Les administracions públiques han de garantir l'exercici adequat dels drets regulats per aquest article i de la conciliació de la vida familiar, personal i laboral pel que fa a llur exercici, especialment si hi ha una situació de conflicte familiar, mitjançant els serveis de punt de trobada o altres que compleixin la mateixa finalitat, amb el garantiment, en tot cas, del benestar i la seguretat dels infants i els adolescents. El règim, l'organització i el funcionament d'aquests serveis s'han d'establir per reglament.

Article 39

Mediació

Els poders públics, a fi de garantir el dret dels infants i els adolescents a relacionar-se amb llurs famílies, han de fixar procediments específics de mediació familiar. El sistema de mediació també ha d'incloure els conflictes que afecten els infants i els adolescents en l'àmbit familiar.

Article 40

Traslats i retencions il·lícits

1. Els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per a lluitar contra els trasllats i les retencions il·lícits d'infants o adolescents a l'estranger, tant si els porta a terme un dels progenitors com una tercera persona.

2. Els poders públics, amb la mateixa finalitat a què fa referència l'apartat 1, han de promoure davant l'administració competent l'establiment d'acords bilaterals o multilaterals, o l'adhesió a acords ja existents.

CAPÍTOL III

Benestar material i personal

Article 41

Dret a un nivell bàsic de benestar

Els poders públics han d'adoptar les mesures pertinents per a assegurar que els

progenitors o les persones que tinguin la tutela o la guarda d'infants o adolescents tinguin l'oportunitat d'oferir-los el nivell bàsic de benestar material que necessiten per a un desenvolupament integral adequat. El desenvolupament d'aquestes mesures ha d'establir els criteris per a determinar el nivell bàsic de benestar material dels infants i els adolescents i ha de incloure un règim d'ajuts i prestacions públiques.

Article 42

Infants i adolescents que troben limitacions o barreres per al desenvolupament o la participació

1. Els infants i els adolescents amb discapacitats tenen dret a una escolaritat inclusiva i amb el suport necessari per a potenciar el màxim desenvolupament acadèmic, personal i social. Així mateix, han de tenir l'oportunitat de gaudir d'una vida plena i respectable, amb unes condicions que els permetin d'assolir una vida social, escolar inclusiva i laboral de qualitat i en igualtat d'oportunitats i que els facilitin la participació activa en la comunitat.
2. Els poders públics han de prestar una atenció especial a preveure i eliminar actituds discriminatòries dirigides a infants i adolescents amb discapacitats.
3. Els infants i els adolescents amb discapacitats tenen dret a gaudir d'assistència sanitària i de mesures terapèutiques ocupacionals adequades a llurs necessitats.

Article 43

Suport a la integració social dels infants i adolescents immigrants

1. Les administracions públiques han de fomentar, mitjançant serveis i programes d'acollida, la integració social dels infants o els adolescents immigrants.
2. L'Administració de la Generalitat, mitjançant el departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents, ha de prestar el servei de primera acollida amb relació als infants i adolescents immigrants sense referents familiars, d'acord amb el que disposa la legislació vigent.
3. Els infants i els adolescents estrangers que són a Catalunya tenen els drets que reconeix aquesta llei i, especialment, tenen dret a ésser escoltats i a rebre informació de manera entenedora sobre qualsevol actuació que porti a terme l'Administració amb relació a llur persona.

CAPÍTOL IV

Salut

Article 44

Dret a la prevenció, la protecció i la promoció de la salut

1. Els infants i els adolescents tenen dret a la promoció, la prevenció i la protecció de la salut i a l'atenció sanitària.
2. Qualsevol infant o adolescent té dret a:
  - a) Beneficiar-se de les accions de promoció de la salut, rebre informació i educació per a la salut en tots els àmbits de la seva vida i beneficiar-se de les accions de salut comunitària, a fi de desenvolupar al màxim les seves potencialitats físiques i psíquiques i la capacitat per a gestionar la pròpia salut.
  - b) Rebre actuacions preventives, amb l'objectiu de prevenir les malalties i les seves complicacions i disminuir l'exposició a factors de risc per a la salut; disposar de vacunacions, cribratges neonatals i protocols de seguiment de la infància, únicament amb els límits que l'ètica, la tecnologia i els recursos assistencials imposen al sistema sanitari.
  - c) Rebre els efectes beneficiosos de la protecció de la salut, que s'expressa en el dret a desenvolupar-se en entorns saludables, tant en l'àmbit públic com en l'àmbit privat.

d) Rebre informació sobre la seva salut i sobre l'atenció sanitària que rep, i a poder participar en el seu procés assistencial d'una manera adequada a la seva edat i al seu grau de maduresa.

e) Rebre atenció sanitària adequada al seu nivell evolutiu, atenent tant els aspectes orgànics com els aspectes emocionals, i, d'acord amb el que disposa la legislació vigent, beneficiar-se de les prestacions del sistema sanitari públic.

f) Rebre informació sobre les seves necessitats sanitàries especials. En particular, sobre la fisiologia de la reproducció, la salut sexual i reproductiva, el risc per a la salut que comporta l'embaràs a edats molt primerenques, la prevenció de les infeccions de transmissió sexual i de la infecció pel virus de la immunodeficiència humana (VIH), i també la promoció d'una sexualitat responsable, amb el garantiment de la confidencialitat de la informació rebuda.

3. Les administracions públiques han de prendre totes les mesures necessàries per a abolir les pràctiques tradicionals que siguin perjudicials per a la salut dels infants i els adolescents.

Article 45

Atenció en situacions de risc per a la salut mental

1. D'acord amb el Pla director de salut mental i addiccions, s'han de desenvolupar programes adreçats a la prevenció, la detecció, el diagnòstic precoç, el tractament i l'atenció integral de les necessitats en salut mental infantil i juvenil, des de la xarxa sanitària pública de Catalunya. Correspon al departament competent en matèria de salut planificar i posar en funcionament els serveis de salut mental necessaris d'acord amb el mapa sanitari, sociosanitari i de salut pública de Catalunya.

2. L'atenció en salut mental ha d'incloure també l'atenció als infants i als adolescents amb problemes addictius.

3. S'ha de garantir l'atenció en salut mental dels infants i els adolescents amb discapacitat, mitjançant programes integrals d'atenció en el territori que tinguin en compte els serveis i equipaments dels departaments de la Generalitat implicats en llur atenció.

Article 46

Hospitalització

1. S'ha de potenciar el tractament en l'atenció primària de salut o el tractament domiciliari dels infants i els adolescents, a fi d'evitar-ne, sempre que sigui possible, l'ingrés hospitalari. Si l'ingrés hospitalari és necessari, aquest ha d'ésser tan breu com sigui possible i s'ha de procurar que tingui lloc en unitats preparades per a infants i adolescents i evitar l'hospitalització entre els adults.

2. Els infants i els adolescents hospitalitzats tenen dret a estar acompanyats de llurs pares i mares, i, si s'escau, dels titulars de la tutela o de la guarda, llevat que això pugui perjudicar o obstaculitzar l'aplicació dels tractaments mèdics.

3. Els infants i els adolescents tenen dret a prosseguir llur educació en els termes establerts per l'article 49 mentre duri llur estada a l'hospital.

4. Les administracions públiques i els responsables hospitalaris han de promoure en tots els casos la realització estable i continuada d'activitats de joc, culturals i d'acompanyament, adequades per a l'edat dels infants i els adolescents malalts, ja sigui organitzant serveis directament o mitjançant convenis amb entitats socials.

5. En tot allò no establert per aquest article s'han de tenir en compte els drets reconeguts per la Carta europea dels infants hospitalitzats, aprovada pel Parlament Europeu el 13 de maig de 1986.

Article 47

Dret a decidir sobre la maternitat

1. Les noies tenen dret a decidir sobre la maternitat amb relació a llur grau de maduresa, d'acord amb la legislació específica.

2. En els casos de noies tutelades per l'Administració de la Generalitat, aquesta

administració ha de posar a disposició de la noia tot el suport psicosocial i material que calgui per tal d'ajudar-la a afrontar la nova situació. Aquest suport s'ha d'ampliar, si escau, per a garantir el benestar del nounat.

CAPÍTOL V *Educació*

Article 48

Dret a l'educació

1. Els infants i els adolescents tenen el dret i l'obligació de rebre els ensenyaments obligatoris, i el dret de rebre els ensenyaments no obligatoris.
2. Les administracions públiques han de crear serveis educatius adreçats als infants de 0 a 3 anys i a llurs famílies, i han de donar-hi suport.

Article 49

Atenció educativa d'infants o adolescents malalts

1. Les administracions públiques i els responsables hospitalaris han de garantir que qualsevol infant o adolescent, en cas de malaltia o hospitalització que duri més de trenta dies, té cobertes les necessitats escolars, el joc i la realització d'activitats culturals i d'acompanyament, sempre que l'estat de salut li ho permeti.
2. L'infant o l'adolescent malalt o convalescent que s'està al seu domicili, o que està internat més de trenta dies en un centre que no disposa d'unitat específica pediàtrica, té dret a rebre l'educació corresponent al seu nivell escolar sens perjudici que també se li faciliti suport educatiu per mitjans telemàtics.

Article 50

Infants i adolescents que troben limitacions o barreres per al desenvolupament o la participació en diverses activitats

1. Els infants i els adolescents amb necessitats educatives especials han de rebre una formació educativa i professional que els permeti la integració social, el desenvolupament, la realització personal i l'accés a un lloc de treball en el context més normalitzat possible, i d'acord amb llurs aspiracions i actituds.
2. Els infants i els adolescents amb discapacitat tenen dret a gaudir d'un sistema d'educació inclusiu, amb accés a l'educació obligatòria en les mateixes condicions que els altres membres de la comunitat, sense exclusió per raó de discapacitat, i els ajustaments i suports necessaris per a potenciar el màxim desenvolupament acadèmic, personal i social.
3. Els centres educatius han d'assumir la responsabilitat d'acollir i educar de manera inclusiva tot l'alumnat com una tasca bàsica i fonamental de llurs projectes educatius i han de posar en marxa estratègies pedagògiques per a atendre les diferències individuals en els contextos ordinaris.

Article 51

Atenció educativa a l'infant o l'adolescent en situació de desemparament

1. L'infant o l'adolescent en situació de desemparament o d'acolliment familiar té un dret preferent a l'escolarització en el centre escolar més adequat a les seves circumstàncies personals.
2. El departament competent en matèria d'educació ha d'establir les mesures adequades d'accés a l'escolarització per tal de garantir el dret regulat per aquest article.
3. La persona o família acollidora de l'infant té la prioritat d'optar pel centre educatiu més proper al domicili familiar o laboral o, si és el cas, pel centre en què estiguin escolaritzats els seus fills.

Article 52

No-escolarització, absentisme i abandó escolar

1. Als efectes del que estableix aquesta llei, s'entén per:

a) *No-escolarització*: el fet que els progenitors, els titulars de la tutela o els guardadors d'un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria no gestionin la plaça escolar corresponent sense una causa que ho justifiqui.

b) *Absentisme*: l'absència de classe sense presentar justificant o sense una justificació acceptable. S'han de determinar per reglament quins són els casos que constitueixen absentisme lleu, absentisme moderat o absentisme greu, i quines són les mesures que cal adoptar en cada cas.

c) *Abandó escolar*: el cessament indefinit de l'assistència a la plaça escolar corresponent per l'infant o l'adolescent en període d'escolarització obligatòria.

2. Les administracions públiques han de fer especial atenció a detectar els casos de no-escolarització, absentisme i abandó escolar i han d'adoptar de manera coordinada les mesures necessàries per a fer-hi front, mitjançant els protocols corresponents.

CAPÍTOL VI

L'infant i l'adolescent en l'àmbit social

Article 53

Els infants i els adolescents com a ciutadans

1. Qualsevol infant o adolescent té dret a ésser considerat un ciutadà o ciutadana, sense altres limitacions que les establertes explícitament en la legislació vigent per a les persones menors d'edat, i a ésser protagonista de la defensa dels seus drets.

2. Les administracions públiques han de facilitar que els infants i els adolescents siguin escoltats com a col·lectiu en les decisions ciutadanes que els afectin.

3. Les administracions públiques han de prendre les iniciatives pertinents per a informar i sensibilitzar la ciutadania sobre els drets, les necessitats, les problemàtiques i els riscos que afecten la població infantil i adolescent a Catalunya, o a subconjunts d'aquesta població, tot cercant la col·laboració ciutadana per a la detecció i superació d'aquests casos i circumstàncies. Particularment, s'han de crear els canals perquè la ciutadania posi en coneixement de les autoritats competents els casos de conculcació de drets que afecten infants o adolescents concrets, la denúncia de maltractaments o els casos que ho fan sospitar.

CAPÍTOL VII

Medi ambient i espai urbà

Article 54

Medi ambient

Les administracions públiques, per tal de garantir el dret dels infants i els adolescents a conèixer el medi natural de Catalunya i a gaudir-ne, han de promoure:

a) El respecte i el coneixement de la natura i el medi rural entre infants i adolescents, informant-los de la importància d'un medi ambient saludable i capacitant-los per fer-ne un bon ús.

b) Visites i itineraris programats per a conèixer la diversitat de l'entorn.

c) Programes formatius, divulgatius i de conscienciació per a l'ús responsable i sostenible del medi rural i dels recursos naturals i l'adquisició d'uns hàbits positius per a la conservació del medi ambient.

d) El desenvolupament sostenible de Catalunya, que garanteixi a infants i adolescents poder exercir el dret a què fa referència aquest article.

Article 55*Drets i deures en l'espai urbà*

1. Els infants i els adolescents tenen dret a moure's, a gaudir i a desenvolupar-se socialment en el propi entorn urbà i tenen el deure de respectar i tractar amb cura els elements urbans al servei de la comunitat i les instal·lacions que formen part del patrimoni públic i privat.
2. Els poders públics han de fer possible el desenvolupament i l'autonomia dels infants i els adolescents en un entorn segur a les ciutats i als pobles.
3. El planejament urbanístic municipal ha de preveure i configurar els espais públics, tenint en compte la perspectiva i les necessitats dels infants i els adolescents.
4. Els infants i els adolescents tenen dret a conèixer llur ciutat o població i llur barri per a gaudir de l'entorn urbà.
5. Les administracions públiques han de fomentar:
  - a) La consideració de les necessitats específiques dels infants i els adolescents en la concepció dels espais urbans, mitjançant els consells de participació territorial dels infants i els adolescents.
  - b) La disposició d'àmbits segurs i adequats per als infants i els adolescents en els espais públics.
  - c) L'accés segur dels infants i els adolescents als centres escolars o a altres centres que freqüenten.
  - d) L'eliminació de qualsevol tipus de barrera, física o cultural, que limiti les possibilitats de participació de qualsevol grup.

Article 56*Zones i equipaments recreatius*

1. El planejament urbanístic ha de preveure espais i zones recreatives públiques idònies perquè els infants i els adolescents puguin gaudir-hi del joc i l'entreteniment.
2. La disposició dels espais a què fa referència l'apartat 1 ha de tenir en compte la diversitat de necessitats d'entreteniment i de joc en atenció als grups d'edat dels infants i els adolescents. En el disseny i la configuració d'aquests espais, els ajuntaments han d'escoltar l'opinió i fer possible la participació activa dels infants i els adolescents mitjançant els consells de participació territorial.
3. S'ha de garantir que els infants i els adolescents que tenen una discapacitat física, psíquica o sensorial poden accedir als espais i zones recreatives públiques i en poden gaudir, d'acord amb la legislació vigent en matèria d'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques.
4. En el cas de zones recreatives públiques en què hi ha piscines o es porten a terme activitats específiques que impliquen el control d'accés i vigilància, s'han de regular les mesures de seguretat, els serveis de vigilància i les característiques de les activitats que s'hi poden fer i a les quals tenen accés els infants i els adolescents, mitjançant una disposició reglamentària dictada pel Govern o les ordenances municipals corresponents.
5. L'Administració local ha de garantir que els espais i les zones recreatives destinades a infants o adolescents en el municipi gaudeixen d'un entorn segur, allunyades de construccions o elements nocius o perillosos per a la salut i la integritat física d'aquests usuaris.
6. Els parcs temàtics, d'atraccions, i altres zones o establiments recreatius similars, estan subjectes al que disposa la legislació sectorial específica.

CAPÍTOL VIII*Educació en el lleure i pràctica de l'esport***Article 57***Educació en el lleure*

1. Els infants i els adolescents tenen dret a rebre una formació integral en el temps

de lleure que els faciliti l'educació en els valors cívics i en el respecte a la comunitat i al medi, mitjançant centres d'esplai, agrupaments i centres que formen la xarxa associativa d'entitats d'educació en el lleure, i les altres entitats culturals, esportives i socials o les institucions existents a Catalunya i que es dediquen al lleure.

2. Les entitats d'educació en el lleure tenen per funció la intervenció educativa en l'àmbit del temps lliure, fora de l'ensenyament reglat i de l'àmbit familiar i ajuden al desenvolupament dels infants i els adolescents com a futurs adults responsables i compromesos amb la comunitat.

3. Les administracions han d'afavorir i fomentar l'educació en el lleure i donar suport a la xarxa d'entitats socials, i n'han de fomentar la igualtat d'accés dels infants i els adolescents.

Article 58

El joc i la pràctica de l'esport

1. Els infants i els adolescents tenen dret al descans, al joc i a les activitats recreatives pròpies de llur edat com a part de l'activitat quotidiana, i també a participar lliurement en la vida cultural i artística de llur entorn social.

2. El joc s'ha d'entendre com un element essencial del creixement i la maduració dels infants i els adolescents. Els jocs i les joguines s'han d'adaptar a les necessitats dels infants i els adolescents i han d'ajudar al desenvolupament psicomotor de cada etapa evolutiva.

3. Els infants i els adolescents tenen dret a practicar l'esport i a participar en activitats físiques i recreatives en un entorn segur. La participació en esports de competició ha d'ésser voluntària i els mètodes i els plans d'entrenament han de respectar la condició física i les necessitats educatives dels infants i els adolescents.

4. Les administracions han de fomentar l'activitat física i esportiva com a hàbit de salut.

CAPÍTOL IX

Publicitat i mitjans de comunicació social i espectacles

Article 59

Publicitat adreçada als infants i als adolescents

1. El Govern, i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya en l'àmbit dels mitjans audiovisuals, amb la finalitat de protegir adequadament els drets dels infants i els adolescents, han de fixar per reglament els límits de la publicitat divulgada en el territori de Catalunya adreçada a aquestes persones, atenent especialment els principis següents:

a) Els anuncis publicitaris, d'acord amb el nivell de coneixement de l'audiència infantil i adolescent i atenent el seu estat formatiu, no han d'incitar a la violència o a la comissió d'actes delictuosos, ni a cap mena de discriminació, ni projectar imatges estereotipades d'infants i adolescents, ni imatges degradants i violentes d'infants i adolescents.

b) Les prestacions i l'ús d'un producte s'han de mostrar de manera comprensible, coincident amb la realitat i amb un llenguatge senzill i adaptat al nivell de desenvolupament dels col·lectius infantils i adolescents als quals s'adreça.

c) Si el preu de l'objecte anunciat supera la quantia que reglamentàriament es determini, ha de constar de manera clara i manifesta en l'anunci de l'objecte.

d) S'han d'evitar els missatges que contenen discriminacions o diferències per raó del consum del producte anunciat. En particular, la publicitat de joguines adreçada a infants i adolescents ha d'anar orientada a fomentar les joguines no sexistes.

2. Els principis a què fa referència l'apartat 1 han d'ésser exigibles a la publicitat emesa pels mitjans de comunicació social que emeten o tenen difusió en el territori de Catalunya.

3. De conformitat amb el que disposa la normativa audiovisual catalana, la publicitat i la televenda difoses pels prestadors de serveis de televisió subjectes

a l'àmbit d'actuació del Consell de l'Audiovisual de Catalunya no poden incloure continguts que puguin perjudicar moralment o físicament els menors i han de respectar els principis següents:

a) No han d'incitar directament els infants i els adolescents a la compra d'un producte o d'un servei explotant llur inexperiència o llur credulitat, ni persuadir llurs progenitors o titulars de la tutela, o els progenitors o els titulars de la tutela de tercers, perquè comprin els productes o els serveis de què es tracti.

b) No han d'explotar en cap cas la confiança especial dels infants i els adolescents envers llurs progenitors, professors o altres persones.

c) No poden, sense un motiu justificat, presentar els infants i els adolescents en situacions perilloses.

d) Les joguines, quan són objecte de la publicitat o la televenda, no poden conduir a error sobre les característiques que tenen o llur seguretat, ni tampoc sobre la capacitat i l'aptitud necessàries perquè els infants en puguin fer ús sense fer-se mal ni fer-ne a terceres persones.

e) La publicitat o la televenda adreçades a menors han de transmetre una imatge igualitària, plural i no estereotipada de dones i homes.

4. Resten prohibides totes les formes de publicitat de locals de joc i de serveis, o d'espectacles violents o que inciten a la violència, i les de caràcter eròtic o pornogràfic en publicacions principalment adreçades a infants i adolescents que es distribueixen a Catalunya, i també en la publicitat difosa pels serveis de televisió o per ràdio durant les franges horàries de protecció especial d'infants i adolescents. Especialment, es prohibeix als prestadors de serveis de ràdio i televisió la difusió de continguts publicitaris pornogràfics o que inciten a la violència gratuïta, en qualsevol franja horària de la programació.

5. Els infants i els adolescents han d'ésser protegits de la publicitat de begudes alcohòliques i de productes de tabac en els termes establerts per la legislació vigent.

Article 60

Publicitat protagonitzada per infants i adolescents

1. La participació d'infants i adolescents en anuncis publicitaris que promouen la venda de begudes alcohòliques o de productes de tabac resta prohibida en els termes establerts per la legislació vigent.

2. La publicitat i la televenda de begudes alcohòliques difosa pels prestadors de serveis de televisió subjectes a l'àmbit d'aplicació de la Llei 22/2005 no es poden adreçar específicament a infants o adolescents, ni poden presentar aquestes persones consumint begudes alcohòliques, de qualsevol graduació, sens perjudici del que estableix l'apartat 1 i de conformitat amb el que disposa la legislació vigent.

3. Els infants i els adolescents no poden ésser utilitzats en anuncis publicitaris divulgats en el territori de Catalunya que promoguin activitats que els són prohibides.

4. Qualsevol escenificació publicitària en què participin menors ha d'évitar missatges que incitin al consum compulsiu.

Article 61

Imatges, missatges i objectes

L'exhibició pública o la difusió d'imatges, missatges o objectes no poden ésser perjudicials per als infants o els adolescents ni poden incitar a actituds o conductes que vulnerin els drets i els principis reconeguts per la Constitució i per la resta de l'ordenament jurídic vigent.

Article 62

Publicacions

Les publicacions que inciten a la violència, a activitats delictives o a qualsevol mena de discriminació o que tenen un contingut pornogràfic, o qualsevol altre

que sigui perjudicial per al desenvolupament de la personalitat dels infants i els adolescents, no poden ésser ofertes ni exposades de manera que restin lliurement a l'abast d'aquests.

Article 63

Material audiovisual

No és permès de vendre ni llogar a infants o adolescents materials audiovisuals o multimèdia, com videojocs o altres, que continguin missatges contraris als drets i les llibertats fonamentals reconeguts per l'ordenament jurídic vigent, que incitin a la violència i a activitats delictives, al consum de substàncies que puguin generar dependència, a qualsevol mena de discriminació o que tinguin contingut pornogràfic. Així mateix, no és permès de projectar aquests materials en locals o espectacles en què s'admet l'assistència d'infants o adolescents ni de difondre'ls entre aquests per qualsevol mitjà, ni tampoc oferir-los o exposar-los de manera que restin lliurement a llur abast.

Article 64

Mitjans de comunicació social

1. Les programacions dels serveis de ràdio i televisió, en les franges horàries més susceptibles de tenir una audiència d'infants i adolescents, han d'afavorir els objectius educatius que tenen aquests mitjans de comunicació i han de potenciar els valors humans i els principis de l'estat democràtic i social, d'acord amb el que disposa la legislació vigent.

2. L'Administració de la Generalitat, i, si escau, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya, han de procurar que la premsa, els serveis de ràdio i televisió i la resta de mitjans de comunicació social dediquin als infants i als adolescents una atenció educativa especial, i han de garantir l'exclusió de continguts que en puguin perjudicar seriosament el desenvolupament físic, mental o moral, en particular, de continguts sexistes, pornogràfics, de violència gratuïta o que fomentin la intolerància o en degradin la imatge, en els termes que estableix la legislació vigent.

3. Els mitjans de comunicació social que emeten o tenen difusió en el territori de Catalunya han de tractar amb una cura especial qualsevol informació que afecti els infants o els adolescents, evitant difondre'n el nom, la imatge o les dades que en permetin la identificació, quan apareixen com a víctimes, testimonis o inculpats en causes criminals, llevat del cas que ho siguin com a víctimes d'un homicidi o un assassinat; o quan es divulgui qualsevol fet relatiu a llur vida privada que n'afecti la reputació i el bon nom.

CAPÍTOL X

Consum de productes i serveis

Article 65

Protecció dels infants i els adolescents com a consumidors

Les administracions públiques, en l'àmbit de llurs competències respectives, han de vetllar perquè els drets i els interessos dels infants i els adolescents, com a col·lectius de consumidors amb necessitats i característiques específiques, gaudeixin d'una defensa i una protecció especials.

Article 66

Productes comercialitzats per a l'ús o el consum dels infants i els adolescents

1. Els béns o els productes comercialitzats per a l'ús o el consum d'infants i adolescents no poden contenir substàncies perjudicials i han de facilitar, de manera visible, la informació suficient sobre la composició, les característiques i l'ús, i també la franja d'edat, si escau, a la qual són destinats.

2. Els béns o els productes comercialitzats per a l'ús o el consum d'infants i adolescents han de complir les mesures de seguretat suficients per a garantir-ne la innocuïtat tant per a l'ús al qual són destinats com per a evitar les conseqüències nocives que poden derivar d'un ús inadequat.

Article 67

Begudes alcohòliques i tabac

1. Els infants i els adolescents tenen l'accés limitat a les begudes alcohòliques i al tabac, en els termes establerts per la legislació vigent.

2. No és permès vendre ni consumir tabac, ni vendre qualsevol altre producte que l'imiti o indueixi a fumar en centres d'ensenyament i formatius de qualsevol nivell, amb independència de l'edat dels alumnes, ni en instal·lacions destinades a activitats amb infants i adolescents. Tampoc no es pot vendre ni consumir cap tipus de beguda alcohòlica en centres en què s'imparteix ensenyament no superior ni en instal·lacions destinades a activitats amb infants i adolescents. Aquestes prohibicions s'han de fer constar en llocs ben visibles.

Article 68

Altres productes o serveis que poden perjudicar la salut

Resten prohibits la venda o el subministrament als infants i adolescents de qualsevol producte o servei diferent dels que determina l'article 67 que puguin causar dependència física o psíquica, encara que sigui per un ús inadequat, o, en general, que puguin produir efectes que perjudiquin la salut o el lliure desenvolupament de la personalitat dels infants i els adolescents.

Article 69

Medicaments

L'Administració de la Generalitat, en l'àmbit de les seves competències, ha de vetllar pel compliment de la legislació estatal sobre productes farmacèutics, i particularment en el cas de medicaments destinats a infants, pel que fa a les garanties exigides en la corresponent autorització de comercialització d'aquests medicaments amb relació a la prevenció raonable d'accidents.

Article 70

Jocs de sort, envit o atzar i màquines recreatives

1. Els infants i els adolescents no poden accedir a la pràctica de jocs de sort, envit o atzar en què s'arrisquen quantitats de diners o objectes econòmicament avaluable, l'ús de màquines recreatives amb premi i la participació en apostes i, en qualsevol cas, han de tenir prohibida l'entrada als locals que s'hi dediquen específicament. També els és prohibit l'ús de les màquines recreatives que inciten a la violència o que contenen jocs violents.

2. Les màquines recreatives sense premi només poden ésser instal·lades en establiments expressament autoritzats, d'acord amb el que disposa la normativa vigent en matèria de màquines recreatives i d'atzar.

3. És prohibit l'accés dels infants no acompanyats d'una persona major d'edat als salons recreatius on hi hagi instal·lades únicament màquines recreatives del tipus A. En tot cas, els infants no acompanyats d'una persona major d'edat no tenen permès l'ús de màquines recreatives del tipus A. Aquesta prohibició s'ha de fer constar en la superfície frontal de la màquina o, si s'escau, s'ha d'utilitzar el suport vídeo o similar mitjançant la pantalla o el joc corresponent.

Article 71

Béns i mitjans culturals

Les administracions públiques han de fomentar l'accés dels infants i els adolescents als béns i mitjans culturals existents a Catalunya, i la creació de recursos

en l'entorn relacional dels infants i els adolescents on puguin desenvolupar llur capacitat intel·lectual i llur habilitat manual o de raonament, com a complement de l'aprenentatge als centres escolars.

Article 72

Espais col·lectius diürns

Les administracions públiques han de vetllar perquè els espais, centres i serveis en què hi ha habitualment infants o adolescents tinguin les condicions físiques i ambientals, higienicosanitàries i de recursos humans adequades. Aquests espais han de disposar de projectes socioeducatius i garantir la participació d'infants i adolescents en allò que els afecta.

Article 73

Allotjament d'infants o adolescents sense el consentiment dels progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda

Els responsables d'un establiment d'allotjament, quan els infants o adolescents menors de setze anys sol·licitin d'allotjar-s'hi sense el consentiment exprés dels progenitors, o dels titulars de la tutela o de la guarda legal, han de posar aquest fet en coneixement dels dits progenitors o titulars o en el dels cossos de seguretat.

TÍTOL III

De la prevenció general

Article 74

Prevenció general

1. Les administracions públiques han de desenvolupar les actuacions necessàries per a prevenir els infants i els adolescents de les situacions que són perjudicials per a llur sa desenvolupament integral o per a llur benestar, i especialment de les següents:

- a) Qualsevol forma de maltractament o càstig físic.
- b) Qualsevol forma de maltractament psicològic, tracte indigne o càstig denigrant.
- c) La inducció o la coacció a participar en qualsevol activitat sexual il·legal.
- d) L'explotació en la prostitució o en altres pràctiques sexuals o la utilització en espectacles o en material pornogràfic.
- e) La participació en qualsevol tasca que pugui ésser perillosa, perjudicar-ne la salut o entorpir-ne l'educació, la formació o el desenvolupament integral.
- f) Qualsevol forma de negligència en l'atenció física, sanitària o educativa.
- g) La captació i la integració en sectes destructives.
- h) El consum de drogues.
- i) Les condicions de treball perilloses i en especial les recollides en la normativa específica de prevenció de riscos laborals i de protecció del treball dels infants i els adolescents.

2. Les administracions públiques han d'actuar preventivament perquè els infants i els adolescents que pateixen o han patit qualsevol de les problemàtiques a què fa referència l'apartat 1 no es trobin en desavantatge social pel fet que llurs carències no hagin estat ateses i compensades adequadament.

Article 75

Promoció i sensibilització ciutadana

Les administracions públiques han de posar en pràctica programes d'informació i sensibilització adreçats a prevenir àmpliament, i cercant la col·laboració ciutadana i la iniciativa privada, totes les problemàtiques socials que afecten la població infantil i adolescent de Catalunya, i particularment:

- a) La identificació i l'actuació per la ciutadania de qualsevol forma de maltractament als infants o als adolescents.
- b) La identificació i l'actuació per la ciutadania de les altres problemàtiques socials a què fa referència l'article 74, i molt especialment sobre els efectes de les substàncies que poden generar dependències entre els infants i els adolescents o altres conductes de risc, com la conducció temerària, les relacions sexuals no segures, les conductes violentes o l'absentisme, entre altres.
- c) El bon tracte als infants i als adolescents en funció de llurs circumstàncies personals, familiars i socials.
- d) El consum de béns i serveis i l'ús adequat d'aquests béns i serveis, particularment l'ús adequat de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- e) Qualsevol altra bona pràctica que contribueixi a millorar el benestar de la població infantil i adolescent.

Article 76

Prevençió de l'ablació o la mutilació genital de les nenes i les adolescents

1. L'objecte de la prevençió de les ablacions o les mutilacions genitals de les nenes i les adolescents són les situacions en què concorren indicadors o factors de risc que fan palesa la probabilitat que la menor que s'hi trobi resulti en el futur víctima d'aquestes pràctiques.
2. La identificació d'indicadors o factors de risc d'ablació o mutilació genital respecte a una nena o una noia menor d'edat ha de donar lloc a una intervenció socioeducativa en el seu entorn, amb la finalitat que la família de la nena o la noia sigui la que decideixi no practicar-li l'ablació o la mutilació genital.
3. Si en qualsevol moment es valora que existeix el risc que la nena o la noia pot ésser mutilada, dins o fora del territori de l'Estat, s'ha de derivar el cas a la fiscalia o al jutjat competent perquè adopti les mesures necessàries per a impedir la consumació de l'ablació o la mutilació dins el territori de l'Estat, i també, si escau, per a prohibir la sortida de la nena o la noia de l'Estat, per tal que la consumació de l'ablació o la mutilació no pugui tenir lloc a l'exterior.
4. Les nenes i les noies víctimes de l'ablació o la mutilació genital han de rebre el suport necessari per a evitar els danys físics o psíquics que se'n poden derivar, o, si escau, per reparar-los.
5. L'Administració de la Generalitat es pot personar en els procediments penals per a perseguir extraterritorialment la pràctica de l'ablació o la mutilació genital femenina, sempre que les persones responsables es trobin a l'Estat, en la forma i amb les condicions establertes per la legislació processal.

Article 77

Prevençió del risc social

1. L'objecte de la prevençió del risc social són les situacions que afecten conjunts d'infants o adolescents de manera global, tant de caràcter territorial, cultural com social, en què concorren indicadors o factors de risc que fan palesa la probabilitat que els infants o els adolescents que s'hi troben resultin en el futur perjudicats en llur desenvolupament o benestar.
2. La identificació d'indicadors o factors de risc en un entorn territorial concret o amb relació a un conjunt concret d'infants o adolescents ha de generar plans d'intervenció social preventius i comunitaris.
3. Els plans a què fa referència l'apartat 2 han d'ésser específics i s'han de desenvolupar en els barris i entorns territorials en què es detecti una gran concentració de situacions de desigualtat econòmica, escolar, cultural i d'indicadors de risc per als infants i adolescents. En aquestes zones, en què l'actuació hi és preferent, s'han d'impulsar polítiques de prevençió del risc social.
4. L'Administració competent en infància i adolescència, en coordinació amb els ens locals i els departaments de la Generalitat corresponents, ha de desenvolupar

lupar programes integrals d'atenció als adolescents en risc i desavantatge social en entorns territorials en què es concentrin desigualtats i situacions de conflicte social. Aquests programes han de comptar amb mesures extraordinàries de suport a l'escolarització i a la continuïtat formativa, treball de carrer, lleure, acompanyament a la formació i a la inserció sociolaboral, i mesures socioeducatives intensives com centres oberts i centres diürns.

Article 78

Prevenició de la desprotecció

1. L'objecte de la prevenició de la desprotecció infantil són les situacions en què concorren indicadors o factors de risc que fan palesa la probabilitat que l'infant o l'adolescent que s'hi trobi resulti en el futur desatès en les seves necessitats bàsiques.

2. La identificació d'indicadors o factors de risc en un entorn familiar concret ha de generar programes de suport familiar, que es poden desenvolupar fins i tot durant el període de gestació, per tal d'establir pautes de criança i de millorament de les capacitats parentals, d'una manera preventiva en entorns de desavantatge social.

Article 79

Elaboració de llistes d'indicadors i de recomanacions

El departament competent en infància i adolescència, en col·laboració amb altres departaments de la Generalitat, les universitats i els col·legis professionals i altres entitats dedicades als infants i als adolescents, ha d'elaborar llistes d'indicadors i factors de risc i llistes d'indicadors i factors de protecció i resiliència. Així mateix, ha de formular les recomanacions específiques per tal de facilitar i promoure la identificació d'aquests indicadors o factors i la valoració consegüent de la situació de l'infant o l'adolescent. Aquestes llistes i recomanacions es poden actualitzar i modificar sempre que ho aconsellin els avenços en el coneixement científic i professional.

Article 80

Competències de les intervencions socials preventives

Les competències de les intervencions socials preventives són dels ens locals en què s'identifica la situació, sens perjudici que la major amplitud de la incidència de la situació exigeixi la coordinació amb altres administracions.

TÍTOL IV

De la protecció pública relativa als maltractaments a infants i adolescents

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 81

Protecció efectiva davant els maltractaments a infants i adolescents

Els poders públics han de prendre totes les mesures necessàries per a protegir els infants i els adolescents de qualsevol forma de maltractament i, especialment, de qualsevol forma de violència física, psíquica o sexual.

Article 82

Atenció a infants i adolescents maltractats

Els poders públics han de prendre totes les mesures necessàries per a promoure la recuperació física i psicològica i la inserció social dels infants o els adolescents que han estat víctimes de maltractament, sens perjudici de la protecció prevista per a les situacions de risc i desemparament.

Article 83*Plans de col·laboració i protocols de protecció davant els maltractaments a infants i adolescents*

1. L'Administració de la Generalitat ha d'elaborar plans de col·laboració que garanteixin l'ordenació de les seves actuacions en la prevenció, l'assistència i la persecució del maltractament a infants i adolescents. Aquesta col·laboració ha d'implicar les administracions sanitàries i educatives, l'Administració de justícia, les forces i cossos de seguretat i els serveis socials.

2. Per al desenvolupament dels plans a què fa referència l'apartat 1, el departament competent en infància i adolescència ha de promoure l'establiment de protocols que assegurin una actuació integral dels diferents serveis, departaments o administracions implicats en la prevenció i la detecció dels maltractaments a infants i adolescents.

3. El departament competent en matèria de salut ha de promoure l'aplicació, l'actualització i la difusió de protocols que continguin pautes uniformes d'actuació sanitària, tant en l'àmbit públic com en l'àmbit privat.

4. Els protocols, a més d'establir els procediments que cal seguir, han de fer referència expressa a les relacions amb l'Administració de justícia i l'òrgan competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents en els casos en què hi hagi la constatació o la sospita fonamentada de l'existència d'infraccions penals o es valori com a necessària l'adopció de mesures cautelars judicials o administratives.

5. Els protocols elaborats han d'ésser aprovats mitjançant un acord del Govern.

Article 84*Priorització de la permanència de l'infant o l'adolescent en un entorn familiar lliure de violència*

1. Si el maltractament s'ha produït en l'àmbit familiar, i sempre que convingui a l'interès de l'infant o l'adolescent, s'han de prioritzar les mesures de protecció administratives o judicials que permetin la permanència de l'infant o l'adolescent en un entorn familiar lliure de violència i l'allunyament de la persona maltractadora.

2. Amb la finalitat establerta per l'apartat 1, l'autoritat judicial pot adoptar en qualsevol moment i de conformitat amb el que disposa la legislació civil o penal, a instància de les persones legitimades o de l'òrgan competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents, les mesures que siguin necessàries respecte a l'atribució de l'ús de l'habitatge familiar, amb el parament corresponent, i determinar, si escau, la quantia dels aliments a càrrec de la persona maltractadora.

Article 85*Tractament de la informació sobre maltractaments a infants i adolescents*

1. El departament competent en infància i adolescència ha de vetllar perquè els mitjans de comunicació ofereixin un tractament adequat de les notícies sobre maltractaments a infants i adolescents, i ha de promoure que alhora es faci referència als serveis o recursos de prevenció, detecció i protecció existents per a evitar els fets objecte de la notícia.

2. Les informacions relatives als maltractaments a infants i adolescents han de respectar el dret a la intimitat de les víctimes.

3. El departament competent en infància i adolescència ha de promoure l'elaboració d'un manual d'estil perquè els professionals dels mitjans de comunicació donin el tractament adequat a les informacions relacionades amb el maltractament a infants i adolescents.

Article 86*Registre unificat de maltractaments infantils*

1. El registre unificat de maltractaments infantils ha de rebre, a efectes de detecció, prevenció i d'estadística, totes les notificacions dels maltractaments detectats per qualsevol servei, departament o administració.

2. El registre unificat de maltractaments infantils té naturalesa administrativa i és gestionat pel departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents.

3. El registre unificat ha de permetre centralitzar tota la informació i integrar totes les notificacions procedents dels diferents àmbits relatives a un mateix infant o adolescent, i s'ha d'incorporar dins el sistema d'informació i gestió en infància i adolescència. També ha de permetre al departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents fer la consulta d'antecedents en el cas de noves notificacions.

4. En l'accés al sistema d'informació i gestió en infància i adolescència, i en la seva utilització, s'ha de garantir sempre la privacitat de les dades personals constitucionalment i legalment protegides, i també la seguretat de les comunicacions en l'intercanvi d'informació entre els agents del sistema sobre dades de caràcter personal que siguin necessàries per a la tramitació dels procediments.

Article 87

Protecció davant de la victimització secundària

1. Els infants i els adolescents víctimes de maltractaments físics, psíquics o sexuals han de rebre protecció especial urgent i suport psicològic, educatiu i social, segons el que es requereixi en cada cas.

2. Les administracions públiques s'han de coordinar amb la participació activa dels departaments i les administracions implicades per tal d'adoptar solucions immediates i evitar a les víctimes danys psicològics afegits a causa d'una atenció deficient.

3. L'Administració de la Generalitat ha de posar els mitjans necessaris perquè les declaracions que els infants o adolescents, víctimes de maltractaments físics, psíquics o sexuals, efectuïn en el marc d'un procediment penal es puguin portar a terme evitant la confrontació visual amb la persona imputada i amb la intervenció del personal tècnic que transmeti les preguntes formulades, tot assegurant la pràctica de la prova anticipada establerta per la Llei d'enjudiciament criminal i la recollida d'aquesta prova per mitjans que en permetin la reproducció audiovisual posterior.

4. En el període d'investigació o instrucció d'un cas, s'ha de procurar que no es facin dobles exploracions i que no es repeteixin les recollides de mostres, per la qual cosa s'han de coordinar les actuacions clíniques i les forenses.

Article 88

Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra

La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra ha de prestar atenció específica als infants i adolescents víctimes de qualsevol forma de maltractament i ha de disposar de la formació i la capacitació adequades en aquesta matèria. L'atenció específica s'ha de fer, si s'escau, mitjançant unitats especialitzades.

Article 89

Protecció en l'àmbit de la salut

Els infants i els adolescents víctimes de maltractaments han de rebre atenció especial de caràcter sanitari urgent segons el que es requereixi en cada cas. Amb la finalitat de garantir aquest dret, les administracions públiques han de promoure i desenvolupar les actuacions dels professionals sanitaris per a la detecció precoç del maltractament a infants i adolescents, i la coordinació necessària entre els serveis sanitaris i els serveis socials. En particular, han de desenvolupar programes de sensibilització i formació contínua del personal sanitari amb la finalitat de mi-

llorar el diagnòstic precoç, l'assistència i la rehabilitació de l'infant o l'adolescent maltractat.

Article 90

Protecció en l'àmbit de l'educació

1. Les administracions públiques han d'impulsar el desenvolupament d'actuacions adreçades al conjunt de la comunitat educativa que permetin prevenir, detectar i eradicar el maltractament a infants i adolescents, els comportaments violents, l'assetjament escolar i la violència masclista.

2. Els dissenys curriculars i els programes educatius han de tenir els continguts necessaris per a promoure l'educació en igualtat d'oportunitats i de gènere, respecte i tolerància, de manera que s'hi afavoreixi la prevenció d'actituds i situacions violentes, i també el coneixement dels drets de la infància.

Article 91

Acció popular

L'Administració de la Generalitat pot exercir l'acció popular en els procediments penals per mort o maltractaments físics o sexuals greus a infants o adolescents, en la forma i les condicions establertes per la legislació processal.

CAPÍTOL II

Serveis públics especialitzats i foment de la detecció i l'atenció del maltractament a infants i adolescents

Article 92

Servei d'atenció immediata mitjançant recursos telefònics i telemàtics

1. El departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents, a fi de donar una resposta efectiva a les comunicacions de possibles maltractaments comesos a un infant o adolescent, ha de crear un servei d'atenció immediata especialitzada mitjançant recursos telefònics i telemàtics.

2. El servei d'atenció immediata ha de disposar dels recursos tecnològics d'informació i comunicació amb la ciutadania i l'Administració que existeixin en cada moment, s'ha de coordinar amb els diferents serveis, departaments i administracions i ha de promoure o proposar l'adopció de les mesures cautelars procedents, de manera que s'activin els recursos necessaris per a garantir una protecció efectiva de l'infant i l'adolescent.

Article 93

Servei d'atenció especialitzada als infants i adolescents víctimes d'abús sexual

L'Administració de la Generalitat, per mitjà del departament competent en infància i adolescència, ha de crear un servei d'atenció especialitzada adreçat a infants i adolescents víctimes d'haver patit abús sexual i ha de vetllar especialment per la prevenció i la detecció activa dels abusos sexuals dels menors. Així mateix, ha de promoure bones pràctiques de prevenció activa dels abusos, i també la formació contínua dels professionals de la xarxa social pel que fa a la prevenció i la detecció d'abusos sexuals.

Article 94

Foment de programes per a la detecció i l'atenció del maltractament a infants i adolescents

L'Administració de la Generalitat, mitjançant el departament competent en infància i adolescència, ha de donar suport als programes que desenvolupin els ens locals i les entitats d'iniciativa social especialitzades adreçats a infants o adolescents víctimes

de maltractament, per tal d'oferir informació, atenció, assessorament psicològic i jurídic i acompanyament.

Article 95

Atenció a infants i adolescents que conviuen amb situacions de violència masclista

La Generalitat, per mitjà del departament competent de la xarxa de recursos sobre violència masclista, té l'obligació de desenvolupar l'atenció especialitzada adreçada a infants i adolescents que conviuen amb situacions de violència masclista en l'àmbit familiar, tal com recull la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, en el marc dels serveis d'atenció integral que formen part de la dita xarxa de recursos i d'una manera coordinada amb l'organisme competent en infància i adolescència.

CAPÍTOL III

Accés prioritari a serveis i programes

Article 96

Determinació de les situacions de maltractament a infants i adolescents per a l'accés prioritari als serveis i programes

Amb la finalitat d'assolir els drets d'accés prioritari establerts per aquest capítol, es determinen com a mitjans per a identificar les situacions de maltractament els següents:

- a) La sentència de qualsevol ordre jurisdiccional que declari que un infant o adolescent ha patit violència física, psíquica o sexual.
- b) La resolució administrativa que declari el desemparament per raó de l'existència de violència física, psíquica o sexual.
- c) L'informe dels serveis especialitzats d'atenció als infants i als adolescents que constati l'existència de violència física, psíquica o sexual.
- d) Qualsevol altre mitjà establert reglamentàriament.

Article 97

Atenció prioritària dels infants i els adolescents víctimes de maltractaments

Els infants i els adolescents víctimes de maltractaments han de tenir accés prioritari als serveis i programes següents:

- a) Serveis i establiments de salut mental infantil i juvenil públics, i d'assistència psicològica i jurídica.
- b) Serveis públics d'escola bressol.
- c) Programes de formació ocupacional, inserció laboral i amb relació a l'emprenedoria.
- d) Programes per a la transició a la vida adulta i a l'autonomia personal, i ajuts i altres mesures per a facilitar l'accés a un habitatge, especialment de promoció pública.
- e) Serveis públics especialitzats establerts per la Llei 12/2007.
- f) Ajuts públics que s'estableixin reglamentàriament.

TÍTOL V

De la protecció dels infants i els adolescents en situació de risc o desemparament

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 98

Competència en matèria de desemparament

L'Administració de la Generalitat exerceix la protecció sobre els infants i els

adolescents desemparats mitjançant el departament que té atribuïda aquesta competència.

Article 99

Competència en matèria de risc

L'Administració local ha d'intervenir si detecta una situació de risc d'un infant o adolescent que es troba en el seu territori; ha d'adoptar les mesures adequades per a actuar contra aquesta situació, de conformitat amb la regulació establerta per aquesta llei, amb la normativa de la Generalitat que la desenvolupa i amb la legislació en matèria de serveis socials.

Article 100

Deure de comunicació, intervenció i denúncia

1. Els ciutadans que tenen coneixement de la situació de risc o desemparament en què es troba un infant o adolescent tenen el deure de comunicar-ho als serveis socials bàsics, especialitzats o del departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents, al més aviat possible, perquè en tinguin coneixement.

2. L'Administració ha de garantir la confidencialitat de la identitat de la persona que porta a terme la comunicació a què fa referència l'apartat 1.

3. Tots els professionals, especialment els professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguin coneixement de la situació de risc o de desemparament en què es troba un infant o adolescent, d'acord amb els protocols específics i en col·laboració i coordinació amb l'òrgan de la Generalitat competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents. Aquesta obligació inclou la de facilitar la informació i la documentació que calgui per a valorar la situació de l'infant o l'adolescent.

4. Els contractes que les administracions públiques catalanes subscriuguin amb les persones o entitats privades que presten serveis en els àmbits professionals relacionats en l'apartat 3 han de recollir expressament les obligacions d'intervenció.

5. Les obligacions a què fa referència aquest article s'entenen sens perjudici del deure de comunicació o denúncia dels fets als cossos i les forces de seguretat, al Ministeri Fiscal o a l'autoritat judicial.

Article 101

Expedient de l'infant i l'adolescent

1. Els serveis socials bàsics i els serveis socials especialitzats d'atenció a la infància han de informar l'òrgan competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents de les situacions de risc o desemparament que coneguin mitjançant el sistema d'informació i gestió en infància i adolescència. L'òrgan ha d'incorporar aquesta informació a l'expedient únic de l'infant o l'adolescent.

2. L'expedient únic de l'infant o l'adolescent a què fa referència l'apartat 1 pot tenir, segons els tipus de procediment o d'actuació tramitada, les peces següents:

- a) Informativa.
- b) De risc.
- c) De desemparament.
- d) De tutela.
- e) De guarda.
- f) Assistencial.

3. L'expedient de l'infant o adolescent ha de romandre obert fins que fineixi l'actuació protectora o fins la majoria d'edat, llevat, en aquest darrer cas, dels expedients assistencials.

4. Qualsevol persona que, prestant o no serveis en el departament competent de l'Administració de la Generalitat, l'Administració local o les institucions col·laboradores, intervingui en els expedients dels infants o els adolescents està obligada a guardar secret de la informació que n'obtingui.

CAPÍTOL II

Les situacions de risc

Article 102

Definició i concepte

1. Als efectes del que estableix aquesta llei, s'entén per *situació de risc* la situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, sempre que per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent no calgui la separació del nucli familiar.

2. Són situacions de risc:

a) La manca d'atenció física o psíquica de l'infant o l'adolescent pels progenitors, o pels titulars de la tutela o de la guarda, que comporti un perjudici lleu per a la salut física o emocional de l'infant o l'adolescent.

b) La dificultat greu per a dispensar l'atenció física i psíquica adequada a l'infant o l'adolescent per part dels progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda.

c) La utilització, pels progenitors o pels titulars de la tutela o de la guarda, del càstig físic o emocional sobre l'infant o l'adolescent que, sense constituir un episodi greu o un patró crònic de violència, en perjudiqui el desenvolupament.

d) Les mancances que, pel fet que no poden ésser adequadament compensades en l'àmbit familiar, ni impulsades des d'aquest mateix àmbit per a llur tractament mitjançant els serveis i recursos normalitzats, puguin produir la marginació, la inadaptació o el desemparament de l'infant o l'adolescent.

e) La manca d'escolarització en edat obligatòria, l'absentisme i l'abandó escolar.

f) El conflicte obert i crònic entre els progenitors, separats o no, quan anteposen llurs necessitats a les de l'infant o l'adolescent.

g) La incapacitat o la impossibilitat dels progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda de controlar la conducta de l'infant o l'adolescent que provoqui un perill evident de fer-se mal o de perjudicar terceres persones.

h) Les pràctiques discriminatòries, pels progenitors o titulars de la tutela o de la guarda, contra les nenes o les noies, que comportin un perjudici per a llur benestar i llur salut mental i física, incloent-hi el risc de patir l'ablació o la mutilació genital femenina i la violència exercida contra elles.

i) Qualsevol altra circumstància que, en el cas que persisteixi, pugui evolucionar i derivar en el desemparament de l'infant o l'adolescent.

Article 103

Intervenció dels serveis socials

1. Els serveis socials bàsics han de valorar l'existència d'una situació de risc i promoure, si escau, les mesures i els recursos d'atenció social i educativa que permetin disminuir o eliminar la situació de risc cercant la col·laboració dels progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda.

2. Els serveis socials bàsics han de designar un professional o una professional de referència, per a cada cas, de l'infant o l'adolescent, al qual correspon avaluar-ne la situació i fer-ne el seguiment posterior.

3. Si el risc és greu i amb la intervenció dels serveis socials bàsics no s'aconsegueix disminuir o controlar la situació de risc, els dits serveis han d'elevat l'informe amb la valoració de la situació de risc que persisteix en l'infant o l'adolescent, el resultat de la intervenció i la proposta de mesures que considerin oportunes als serveis socials especialitzats en infància i adolescència.

4. Els serveis socials especialitzats d'atenció als infants i als adolescents, atenent l'informe i les mesures d'atenció proposades, han de completar l'estudi i han d'elaborar un compromís socioeducatiu adreçat als progenitors o als titulars de la tutela i orientat a la superació del risc que envolta l'infant o l'adolescent, el qual ha de contenir la descripció i l'acreditació de la situació de risc, la seva avaluació i la

concreció de les mesures que s'aplicaran des dels serveis socials bàsics o des d'altres serveis especialitzats per a la superació de la situació perjudicial.

5. Abans de signar el compromís socioeducatiu amb els progenitors o, si escau, amb els titulars de la tutela o de la guarda, cal haver escoltat l'adolescent, en tot cas, i l'infant, si té prou coneixement.

6. Si no s'obté la col·laboració dels progenitors, dels titulars de la tutela o de la guarda, o si es neguen a participar en l'execució de les mesures acordades i això comporta un perill per al desenvolupament o benestar personal de l'infant o l'adolescent, o si en el transcurs de la intervenció es dona qualsevol altra situació de desemparament, els serveis especialitzats d'atenció als infants i als adolescents han d'elaborar l'informe proposta i elevar-lo al departament competent perquè incoï el procediment de desemparament corresponent.

Article 104

Mesures d'atenció social i educativa davant les situacions de risc

Les mesures que es poden establir un cop valorada la situació de risc són les següents:

a) L'orientació, l'assessorament i l'ajut a la família. L'ajut a la família inclou les actuacions de contingut tècnic, econòmic o material dirigides a millorar l'entorn familiar i a fer-hi possible la permanència de l'infant o l'adolescent.

b) La intervenció familiar mitjançant l'establiment de programes socioeducatius per als progenitors, tutors o guardadors amb la finalitat que assoleixin capacitats i estratègies alternatives per a la cura i l'educació de llurs fills o de l'infant o l'adolescent tutelat.

c) L'acompanyament de l'infant o l'adolescent als centres educatius o a altres activitats, i el suport psicològic o els ajuts a l'estudi.

d) L'ajut a domicili.

e) L'atenció en centre obert i altres serveis socioeducatius.

f) L'atenció sanitària, que inclogui la intervenció psicoterapèutica o el tractament familiar, tant per als progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda, com per a l'infant o l'adolescent.

g) Els programes formatius per a adolescents que han abandonat el sistema escolar.

h) L'assistència personal per als progenitors, tutors i guardadors amb diversitat funcional que els permeti assumir llurs obligacions d'atenció i cura dels infants i els adolescents.

i) L'assistència personal per als infants i els adolescents amb diversitat funcional que els permeti superar la situació de risc.

j) Qualsevol altra mesura de caràcter social i educatiu que contribueixi a la desaparició de la situació de risc.

CAPÍTOL III

Protecció dels infants i els adolescents desemparats

SECCIÓ PRIMERA

El desemparament

Article 105

Concepte

1. Es consideren desemparats els infants o els adolescents que es troben en una situació de fet en què els manquen els elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat, sempre que per a llur protecció efectiva calgui aplicar una mesura que impliqui la separació del nucli familiar.

2. Són situacions de desemparament:

- a) L'abandonament.
- b) Els maltractaments físics o psíquics, els abusos sexuals, l'explotació o altres situacions de la mateixa naturalesa efectuades per les persones a les quals correspon la guarda o que s'han portat a terme amb el coneixement i la tolerància d'aquestes persones.
- c) Els perjudicis greus al nadó causats per maltractament prenatal. A aquests efectes, s'entén per *maltractament prenatal* la manca de cura del propi cos, conscient o inconscient, o la ingestió de drogues o substàncies psicotròpiques per part de la dona durant el procés de gestació, i també el produït indirectament al nadó per la persona que maltracta la dona en procés de gestació.
- d) L'exercici inadequat de les funcions de guarda que comporti un perill greu per a l'infant o l'adolescent.
- e) El trastorn o l'alteració psíquica o la drogodependència dels progenitors, o dels titulars de la tutela o de la guarda, que repercuteixi greument en el desenvolupament de l'infant o l'adolescent.
- f) El subministrament a l'infant o l'adolescent de drogues, estupefaents o qualsevol altre substància psicotròpica o tòxica portat a terme per les persones a les quals correspon la guarda o per altres persones amb llur coneixement i tolerància.
- g) La inducció a la mendicitat, la delinqüència o la prostitució per part de les persones encarregades de la guarda, o l'exercici de les dites activitats portat a terme amb llur consentiment o tolerància, i també qualsevol forma d'explotació econòmica.
- h) La desatenció física, psíquica o emocional greu o cronificada.
- i) La violència masclista o l'existència de circumstàncies en l'entorn sociofamiliar de l'infant o adolescent, quan perjudiquin greument el seu desenvolupament.
- j) L'obstaculització pels progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda de les actuacions d'investigació o comprovació, o llur falta de col·laboració, quan aquest comportament posi en perill la seguretat de l'infant o l'adolescent, i també la negativa dels progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda a participar en l'execució de les mesures adoptades en situacions de risc si això comporta la persistència, la cronificació o l'agreujament d'aquestes situacions.
- k) Les situacions de risc que per llur nombre, evolució, persistència o agreujament determinin la privació a l'infant o l'adolescent dels elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat.
- l) Qualsevol altra situació de desatenció o negligència que atempti contra la integritat física o psíquica de l'infant o l'adolescent, o l'existència objectiva d'altres factors que n'impossibilitin el desenvolupament integral.

Article 106

Procediment de desemparament

1. En el moment que es té coneixement que un infant o adolescent es pot trobar en situació de desemparament, el departament competent en matèria de protecció dels menors desemparats ha d'incoar l'expedient de desemparament. Abans de l'acord d'iniciació, l'òrgan competent pot obrir un període d'informació prèvia amb la finalitat de conèixer les circumstàncies del cas concret i la conveniència o no d'iniciar el procediment.
2. La incoació s'ha de notificar als progenitors o als titulars de la tutela o de la guarda de l'infant o l'adolescent, i se'ls ha d'informar del dret que tenen de compareixer en el procediment, aportar informes o altres elements de prova, o efectuar les al·legacions que considerin procedents.
3. Per a la resolució del procediment els equips tècnics competents han d'evacuar un informe amb caràcter preceptiu. A aquests efectes, tenen el caràcter d'equips tècnics els serveis especialitzats d'atenció als infants i als adolescents, i els altres que es determinin reglamentàriament.
4. Els equips tècnics, en llur intervenció durant el procés d'estudi i avaluació, han d'escoltar l'adolescent, i l'infant si té prou coneixement, i també les persones

que tinguin la potestat parental, tutelar o la guarda, sempre que sigui possible. A aquests efectes, els progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda estan obligats a comparèixer a la seu administrativa a la qual se'ls convoqui.

5. Un cop s'hagi elaborat l'informe proposta pels equips tècnics i s'hagin practicat les altres actuacions acordades, si s'escau, d'ofici o a instància de part, s'ha de donar audiència i vista de l'expedient en un termini de deu dies als progenitors, o als titulars de la tutela o de la guarda, tenint molta cura que no accedeixin a documents o dades que afectin la intimitat de les persones o siguin reservats o confidencials.

6. El procediment fineix per resolució motivada que declara la situació de desempament o, en cas contrari, ordena l'arxivament de l'expedient. L'Administració té l'obligació de dictar la resolució en el termini d'un any a comptar de la incoació de l'expedient. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi dictat la resolució, el procediment s'entén caducat, sens perjudici de la seva nova incoació, si escau. En el cas que, tot i no ésser procedent la declaració de desempament, es constati una situació de risc, l'expedient s'ha de derivar als serveis socials especialitzats o als serveis socials bàsics per tal que procedeixin d'acord amb el previst per a les situacions de risc.

Article 107

Procediment simplificat

L'organisme competent en matèria de protecció dels infants o els adolescents desempamentats pot dictar, sense més tràmits, la resolució que declara la situació de desempament, si els progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda manifesten la conformitat amb la declaració, i un cop escoltat l'adolescent, o l'infant, si té prou coneixement.

Article 108

Notificació

1. Les resolucions que declaren el desempament han d'ésser comunicades al Ministeri Fiscal en el termini de dos dies i notificades als progenitors, als titulars de la tutela o de la guarda i a l'adolescent.

2. La notificació a què fa referència l'apartat 1 ha d'informar dels efectes de la resolució, de la possibilitat d'impugnació i dels terminis per fer-ho, i també dels requisits i els tràmits que s'han de complir per al reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta.

Article 109

Efectes de la declaració de desempament

1. La resolució de declaració de desempament comporta l'assumpció immediata de les funcions tutelars sobre l'infant o l'adolescent, mentre no es constitueixi la tutela per les regles ordinàries o l'infant o l'adolescent no sigui adoptat, no sigui reintegrat a qui en tingui la potestat o la tutela, no s'emancipi o no arribi a la majoria d'edat.

2. L'assumpció de les funcions tutelars implica, mentre és vigent, la suspensió de la potestat parental o de la tutela ordinària i dels drets que se'n deriven, sempre que aquesta assumpció de funcions tutelars no resti sense efecte per resolució administrativa o resolució dictada en el procediment judicial civil corresponent.

3. L'organisme competent pot demanar, si escau, la privació de la potestat parental, la remoció de la tutela i reclamar aliments o exercir les accions administratives o judicials que escaiguin en benefici de l'infant o l'adolescent.

4. La suspensió o la privació no afecten l'obligació dels progenitors o d'altres parents de fer tot el que calgui per a assistir els infants o els adolescents ni l'obligació de prestar-los aliments en el sentit més ampli.

5. La resolució de desempament ha de determinar l'obligació dels progenitors o altres parents de contribuir al pagament dels serveis utilitzats per l'infant o l'adolescent.

6. La resolució de desemparament definitiva comporta l'obligació, per part de l'organisme de protecció de l'infant i l'adolescent, de promoure la tramitació immediata de la documentació personal del menor o la menor, en cas que aquest no en disposi prèviament.

Article 110

Mesures cautelars

1. L'òrgan competent de la Generalitat en matèria de protecció dels infants i els adolescents, els serveis socials especialitzats i el serveis socials bàsics tenen l'obligació de prestar l'atenció immediata que necessiti qualsevol infant o adolescent, en funció de llur competència.

2. Quan els infants i els adolescents immigrants no acompanyats no puguin acreditar documentalment la minoria d'edat o es tingui dubtes sobre la veracitat de la documentació aportada, el departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents els ha d'oferir l'atenció immediata que necessitin mentre es fan les gestions i els tràmits establerts per la legislació sobre estrangeria per a determinar-ne l'edat.

3. Quan existeixi una situació de perill per a l'infant o l'adolescent, o concorri qualsevol altra causa que exigeixi una intervenció urgent i que faci necessària la separació del nucli familiar, l'organisme competent ha de declarar preventivament el desemparament mitjançant resolució motivada i ha d'aplicar les mesures que calguin, amb les notificacions establertes per l'article 108. Simultàniament, en el cas de no haver-ho fet abans, ha d'iniciar el procediment de desemparament, que ha de seguir els seus tràmits fins a la resolució definitiva que ratifiqui, modifiqui o deixi sense efecte la resolució de desemparament i les mesures provisionalment acordades.

4. La declaració preventiva de desemparament abans del naixement és procedent quan es preveu clarament la situació de desemparament del futur nadó. En el supòsit de maltractament prenatal, l'òrgan competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents pot demanar a l'autoritat judicial les mesures necessàries amb relació a la mare per a fer efectiva la protecció futura del nadó.

5. Prèviament a la declaració preventiva de desemparament i a l'adopció de mesures urgents, sempre que la situació ho permeti, cal escoltar l'adolescent, i l'infant, si té prou coneixement, i també els progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda.

Article 111

Atenció immediata i transitòria en famílies acollidores d'urgència o en centres d'acolliment

1. Les famílies acollidores d'urgència o els centres d'acolliment, si escau, han d'exercir l'atenció immediata i transitòria dels infants i els adolescents desemparats, mentre s'analitza la problemàtica i es determina, si s'escau, la mesura de protecció més adequada. L'estudi de la problemàtica del infant i la proposta de mesura protectora s'han de portar a terme en el termini que s'estableixi reglamentàriament, que com a màxim ha d'ésser de sis mesos.

2. En els centres d'acolliment s'han de crear unitats de primera estada per a acollir inicialment, en el període d'adaptació al sistema, els infants i adolescents desemparats.

Article 112

Auxili judicial i policial

1. Si per l'oposició dels progenitors, o dels titulars de la tutela o de la guarda, o per l'existència de qualsevol altre impediment greu, s'obstaculitza o s'impossibilita l'execució de les mesures de protecció acordades, l'òrgan competent ha de sol·licitar a l'autoritat judicial que correspongui segons la Llei orgànica del poder judicial les mesures necessàries per fer-les efectives, sens perjudici de les intervencions

immediates que es puguin portar a terme si està en perill la vida o la integritat del menor o la menor o són greument vulnerats els seus drets.

2. La Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra ha de prestar la cooperació i l'auxili necessaris per a practicar les actuacions d'investigació i ha d'executar les mesures establertes si hi ha negativa o resistència a complir-les.

Article 113

Règim de recursos

1. La declaració de desemparament, sens perjudici de la seva eficàcia immediata, és impugnable en els termes establerts per la Llei d'enjudiciament civil davant la jurisdicció civil sense necessitat de reclamació prèvia per via administrativa en el termini de tres mesos a comptar de la notificació de la resolució que s'impugna.

2. La impugnació per part de l'adolescent requereix que prèviament l'autoritat judicial hagi nomenat un defensor o defensora judicial. A aquests efectes, quan un cop notificada la resolució l'adolescent manifesti, dins de termini, la disconformitat i la voluntat d'impugnar, l'òrgan competent que ha assumit la tutela n'ha de promoure el nomenament judicial.

Article 114

Acumulació processal

El departament competent en matèria d'atenció als infants i als adolescents, sens perjudici de les obligacions que pertocuen al Ministeri Fiscal d'acord amb la disposició final vintena de la Llei orgànica 1/1996, del 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil, ha de vetllar perquè, incoat un procediment d'oposició a mesures administratives de protecció de menors, es resolguin en un mateix procediment totes les accions i incidències que afectin un mateix infant o adolescent o que afectin germans. A aquest efecte, ha de promoure les actuacions oportunes establertes per la legislació processal.

Article 115

Canvi de circumstàncies

1. Els progenitors que no han estat privats de la potestat parental o, si escau, les persones titulars de la tutela que no han estat remogudes del càrrec poden sol·licitar a l'organisme competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents, dins el termini d'un any a comptar de la notificació de la resolució administrativa de desemparament, que deixi sense efecte la resolució que l'hagués acordat, si s'ha produït un canvi substancial en les circumstàncies que van motivar la declaració de desemparament i no s'ha constituït la mesura d'acolliment preadoptiu, sempre vetllant per l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

2. La sol·licitud s'ha de resoldre en el termini de tres mesos. Passat aquest termini, la sol·licitud s'entén desestimada per silenci, a fi de salvaguardar sempre l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

3. Contra aquesta resolució es pot formular oposició judicial en el termini de dos mesos a comptar de la notificació o des del finiment del termini per a resoldre, en els termes establerts per la Llei d'enjudiciament civil.

4. Passat el termini d'un any establert per l'apartat 1, decau el dret de petició de revisió i hom no es pot oposar a les mesures que s'adoptin per a la protecció de l'infant o l'adolescent.

Article 116

Règim de relació i visites

1. La declaració de desemparament i l'adopció posterior d'una mesura de protecció no ha d'impedir la comunicació, la relació i les visites de l'infant o l'adolescent amb els seus familiars, llevat que l'interès superior de l'infant o l'adolescent en faci aconsellable la limitació o l'exclusió.

2. Llevat que s'hagi acordat l'acolliment preadoptiu i que sigui ferm, la resolució que disposa, limita o exclou el règim de relació i visites o la desestimació per silenci en el termini d'un mes a comptar de la data de la sol·licitud és impugnable davant de la jurisdicció civil, en els termes establerts per la Llei d'enjudiciament civil, en el termini de dos mesos a comptar de la seva notificació o de la desestimació presumpta per silenci i sense necessitat de reclamació prèvia per la via administrativa, a fi de salvaguardar sempre l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

3. L'òrgan competent de la Generalitat en la supervisió de la relació i les visites de l'infant o l'adolescent amb els seus familiars té l'obligació de procurar els mecanismes necessaris perquè la visita tingui lloc en els horaris més adequats d'acord amb l'interès de l'infant o l'adolescent, tenint en compte especialment el seu horari escolar.

Article 117

Informació a l'infant o l'adolescent desemparats

1. L'infant que té prou coneixement i l'adolescent han d'ésser informats pel departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents sobre llur situació personal, les mesures adoptades i les actuacions que cal seguir, llur duració i contingut, de quins són llurs drets i dels òrgans i institucions a què es poden adreçar per a defensar llurs drets. Aquesta informació ha d'ésser comprensible, adequada a llurs condicions i contínua durant tot el procés d'intervenció. Tanmateix, l'infant o l'adolescent té dret a participar en el procés d'estudi de la seva situació i en l'elaboració de la proposta de mesura, si les condicions d'edat o de maduresa ho fan possible.

2. L'infant o l'adolescent té dret a conèixer, en funció de la seva edat i capacitat, la seva història personal i familiar i, si ha estat separat de la seva família d'origen de manera definitiva, els seus antecedents culturals i socials, que han d'ésser sempre respectats.

3. Assolida la majoria d'edat, la persona interessada té dret a accedir al seu expedient i a conèixer les dades sobre els seus orígens i parents biològics. Amb aquesta finalitat, l'òrgan competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents ha d'iniciar un procediment confidencial de mediació, previ a la revelació dels possibles parents biològics, en el marc del qual, tant la persona interessada com les persones afectades han d'ésser informades de les circumstàncies familiars i socials respectives, i de l'actitud manifestada per l'altra part amb relació a la possible trobada.

Article 118

El procurador o procuradora dels infants i els adolescents

Les funcions d'inspecció, d'atenció a les sol·licituds i queixes dels menors tutelats i l'atenció de les peticions d'informe del Síndic de Greuges, i també la funció d'elevat recomanacions i propostes en l'àmbit de les situacions dels infants i adolescents, poden ésser atribuïdes a un funcionari o funcionària del departament competent en atenció als infants i als adolescents, que ha d'ésser nomenat procurador o procuradora de la infància. En qualsevol cas, reglamentàriament s'ha de regular la figura o òrgan esmentat depenent de la unitat directiva competent en l'atenció als infants i als adolescents.

SECCIÓ SEGONA

Impossibilitat temporal de complir les funcions de guarda

Article 119

Guarda protectora

1. Els progenitors o les persones titulars de la tutela, si concorren circumstàncies greus i alienes a llur voluntat que els impedeixen complir temporalment les funcions de guarda, poden sol·licitar al departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents que assumeixi la guarda de l'infant o l'adolescent mentre es

mantingui aquella situació. Aquesta guarda es porta a terme mitjançant l'acolliment en un centre o per una persona o una família.

2. La guarda protectora no afecta l'obligació dels progenitors o d'altres parents de fer tot el que calgui per a assistir els infants o els adolescents ni l'obligació de prestar-los aliments en el sentit més ampli.

3. La resolució administrativa de guarda ha de determinar l'obligació dels progenitors o altres parents de contribuir al sosteniment de l'infant o l'adolescent en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

SECCIÓ TERCERA

Mesures de protecció dels infants i els adolescents desemparats

Article 120

Tipologia de les mesures

1. Les mesures que cal adoptar per resolució motivada, sempre tenint en compte l'interès de l'infant o l'adolescent, poden ésser les següents:

- a) L'acolliment familiar simple per una persona o una família que pugui suplir, temporalment, el nucli familiar natural de l'infant o l'adolescent.
- b) L'acolliment familiar permanent.
- c) L'acolliment familiar en unitat convivencial d'acció educativa.
- d) L'acolliment en un centre públic o concertat.
- e) L'acolliment preadoptiu.
- f) Les mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal.
- g) Qualsevol altra mesura de tipus assistencial, educatiu o terapèutic aconsellable, d'acord amb les circumstàncies de l'infant o l'adolescent.

2. Les mesures d'acolliment familiar, sempre que sigui possible, tenen preferència respecte de les que comporten l'internament del menor o la menor en un centre públic o concertat.

3. L'infant o l'adolescent per a la protecció del qual és necessària l'aplicació de la mesura d'acolliment en família aliena o en centre té dret a ésser acollit al més a prop possible del seu domicili, llevat que no li sigui beneficiós.

Article 121

Procediment per a l'adopció de mesures

L'adopció de qualsevol mesura de protecció s'ha de fer mitjançant resolució motivada i notificada, d'acord amb el que estableix l'article 108; i, llevat dels supòsits d'adopció de mesures cautelars, s'ha de complir el procediment determinat legalment.

Article 122

Revisió i modificació

Les mesures de protecció poden ésser revisades i modificades en qualsevol moment en funció de l'evolució de la situació de l'infant o l'adolescent. Amb aquesta finalitat, els equips tècnics competents han d'informar semestralment l'òrgan competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents de l'evolució de la situació i del seguiment que en fan.

Article 123

Impugnació

1. Les resolucions que acorden les mesures de protecció són impugnables davant l'autoritat judicial, sense necessitat de reclamació prèvia per la via administrativa, en el termini de dos mesos a comptar de la notificació de la resolució que s'impugna.

2. No obstant el que estableix l'apartat 1, un cop passat el termini d'un any establert per l'article 115 o confirmat judicialment el desemparament, els progenitors no es poden oposar a les decisions o mesures que s'adoptin per a la protecció de l'infant

o l'adolescent, llevat de la resolució que acordi l'acolliment preadoptiu, sempre que, en aquest cas, els progenitors no hagin estat privats de la potestat parental.

3. La impugnació per part de l'adolescent requereix que prèviament l'autoritat judicial hagi nomenat un defensor o defensora judicial, segons el que estableix el Codi civil. A aquests efectes, quan, un cop notificada la resolució, l'adolescent manifesti, dins de termini, la seva disconformitat i la voluntat d'impugnar, l'òrgan competent que hagi assumit la tutela ha de promoure el dit nomenament judicial.

Article 124

Extinció

Les mesures de protecció s'extingeixen per:

- a) Adopció.
- b) Assoliment de la majoria d'edat, emancipació o habilitació d'edat.
- c) Resolució judicial civil ferma.
- d) Constitució de la tutela.
- e) Acord de l'òrgan competent que declara que han desaparegut les circumstàncies que havien donat lloc a l'adopció de la mesura.
- f) Mort o declaració de defunció de l'infant o l'adolescent.

SUBSECCIÓ PRIMERA

Acolliment familiar

Article 125

Mesura d'acolliment familiar

1. L'infant o l'adolescent desemparat ha d'ésser confiat a una família o a una persona que faci possible el desenvolupament integral de la seva personalitat.

2. Les persones que reben un infant o un adolescent en acolliment n'exerceixen la guarda i tenen l'obligació de vetllar per aquesta persona, tenir-la en llur companyia, alimentar-la, educar-la i procurar-li una formació integral, sota la supervisió de l'entitat competent, que ha de facilitar l'ajut i l'assessorament necessaris.

Article 126

Classes

1. L'acolliment familiar pot ésser simple o permanent.
2. L'acolliment familiar simple s'ha d'acordar si es preveu que el desemparament serà transitori, i pot tenir diferents modalitats; la tipologia i la durada de les modalitats d'acolliment familiar simple s'han d'establir reglamentàriament.
3. L'acolliment familiar permanent s'ha d'acordar si es preveu que el desemparament serà definitiu i no es considera més favorable per a l'interès de l'infant o l'adolescent l'aplicació de l'acolliment preadoptiu o quan aquest no sigui possible.

Article 127

Acolliment en família extensa i acolliment en família aliena

1. L'acolliment familiar, simple o permanent, es pot constituir en la família extensa de l'infant o l'adolescent o en família aliena.

2. Als efectes d'aquesta llei, s'entén per *família extensa* aquella en què hi ha una relació de parentiu per consanguinitat o afinitat entre l'infant o l'adolescent i la persona acollidora, o un dels membres de la família acollidora, i també amb els convivents amb l'infant o l'adolescent en els darrers dos anys.

3. L'acolliment simple o permanent en família extensa té preferència respecte a l'acolliment en família aliena.

4. L'elecció dels familiars en l'acolliment simple o permanent en família extensa s'ha de fer tenint en compte, en tot cas, que els que volen acollir l'infant o l'adolescent han mostrat prou interès pel seu benestar, que hi ha vincle afectiu, que tenen la capacitat de preservar-lo de les condicions que van generar la situació de desemparament, i una aptitud educadora adequada. Així mateix, no hi ha d'haver

oposició a l'acolliment per part de les persones que conviuen en el domicili dels acollidors.

Article 128

Resolució d'acolliment

L'acolliment familiar s'acorda per resolució motivada del departament competent en infància i adolescència, sense necessitat del consentiment dels progenitors o titulars de la tutela o de la guarda.

Article 129

Formalització de l'acolliment

1. L'acolliment familiar s'ha de formalitzar per escrit. En aquesta formalització escrita ha de constar el consentiment dels acollidors i de l'adolescent. En el cas dels infants, tenen dret a ésser escoltats si tenen prou capacitat. L'acte de formalització no és impugnabile.

2. En el moment de formalitzar l'acolliment, el departament competent en infància i adolescència ha de facilitar als acollidors els documents necessaris per a justificar la identitat del menor o la menor, els informes de salut i educatius de què es disposi i la informació d'interès per a l'exercici de la guarda i les funcions tutelars delegades.

3. Els criteris de selecció de la persona o la família d'acolliment s'han d'establir per reglament i han de tenir en compte l'edat, l'aptitud educadora, la situació familiar i altres circumstàncies en interès de l'infant o l'adolescent.

4. L'acolliment de germans s'ha de confiar a una mateixa persona o família, llevat que hi hagi circumstàncies que en justifiquin la separació, i també s'han de facilitar les relacions entre l'infant o l'adolescent i la seva família natural quan sigui possible el reintegrament a aquesta, per tal d'afavorir-lo, i quan pugui beneficiar l'infant o l'adolescent.

Article 130

Finiment de l'acolliment familiar

L'acolliment familiar, a més de per les causes establertes per l'article 124, fineix per mort, incapacitat o voluntat de la família o la persona acollidora, i per voluntat de l'adolescent. En aquests casos cal establir seguidament la mesura de protecció que escaigui en benefici de l'infant o l'adolescent.

SUBSECCIÓ SEGONA

Acolliment en una unitat convivencial d'acció educativa

Article 131

Acolliment convivencial d'acció educativa

1. L'acolliment en una unitat convivencial d'acció educativa és el que exerceixen persones prèviament seleccionades i qualificades per raó de llur titulació, formació i experiència en l'àmbit de la infància i l'adolescència.

2. L'acolliment en una unitat convivencial d'acció educativa es pot acordar fonamentalment respecte d'infants o adolescents amb diversitat funcional, grups de germans i altres en dificultats especials o amb necessitats educatives especials.

SUBSECCIÓ TERCERA

Acolliment en centre

Article 132

Adopció de la mesura d'acolliment en centre

1. L'acolliment en centre s'ha d'acordar quan es preveu que el desemparament o la necessitat de separació de la pròpia família seran transitoris i no ha estat pos-

sible o aconsellable l'acolliment per una persona o una família. També és aplicable quan, havent-hi els requisits per a l'acolliment preadoptiu, aquest no s'ha pogut constituir.

2. L'acolliment en centre consisteix a ingressar l'infant o l'adolescent en un centre públic o concertat adequat a les seves característiques, per tal que rebí l'atenció i l'educació necessàries.

3. Els centres han d'ésser oberts, integrats en un barri o una comunitat, i s'han d'organitzar sempre en unitats que permetin un tracte afectiu i una vida quotidiana personalitzats.

4. Els acolliments en centres es constitueixen per resolució de l'òrgan competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents.

5. Els germans han d'ésser acollits en el mateix centre, llevat que no els sigui beneficiós.

6. El director o directora del centre exerceix per delegació les facultats i les obligacions inherents a la guarda.

7. L'estada durant períodes de temps curts, cap de setmana o vacances d'un infant o adolescent amb mesura d'acolliment en centre, amb una persona o família col·laboradora, ha de tenir lloc en les condicions que s'estableixin reglamentàriament, atenent de manera prioritària els casos dels infants o els adolescents amb discapacitats o altres situacions que dificulten l'establiment d'un acolliment simple o permanent.

Article 133

Centres o unitats d'educació intensiva

1. Quan sigui necessari, en consideració a les característiques o al capteniment dels adolescents acollits, s'han de crear centres o unitats amb espais d'escolarització propis reconeguts per l'Administració educativa amb activitats escolars reconegudes pel sistema educatiu, i que incorporin en llur configuració arquitectònica elements constructius de protecció, amb l'objecte d'afavorir l'eficàcia dels programes educatius, prelaborals o de tractament psicològic o terapèutic.

2. Aquests centres tenen com a objectiu donar una resposta educativa i assistencial als adolescents que presenten alteracions de conducta que requereixen un sistema d'educació intensiva.

3. En aquests centres es poden restringir o suprimir les sortides per un temps màxim d'un mes, de manera que es puguin desenvolupar programes individuals. En aquests casos, els adolescents poden formular una reclamació en forma de queixa a la unitat directiva competent en infància o adolescència o al procurador o procuradora dels infants i els adolescents. La restricció o supressió de les sortides s'ha de notificar al Ministeri Fiscal en el termini de vint-i-quatre hores a comptar d'haver estat adoptada i s'ha de revisar setmanalment.

4. S'ha de vetllar perquè les pràctiques de contenció en els centres respectin els drets dels infants i els adolescents, d'acord amb el reglament que ha de desenvolupar el departament competent en matèria d'atenció als infants i als adolescents. Aquest reglament ha de limitar els usos de les sales i de les altres mesures de contenció i aïllament físic dels infants i els adolescents en els centres de tipus terapèutic o d'educació intensiva, per tal que se'n faci un ús limitat i extraordinari per a protegir l'infant o l'adolescent de si mateix en episodis de violència, i en cap cas no es poden utilitzar com a mesures de sanció o correcció. El subministrament de psicofàrmacs als menors per part del personal dels centres ha de tenir un seguiment mèdic i en cap cas no pot esdevenir una metodologia de contenció habitual.

Article 134

Drets dels infants i els adolescents acollits en centres

Els infants o els adolescents, mentre són acollits en centres, tenen, respecte de les persones que els guarden, els mateixos drets i deures que els corresponen en la relació amb el tutor o tutora establerts per la legislació civil. Especialment, tenen els drets següents:

- a) El dret d'ésser respectats en llur intimitat personal i en llurs pertinences individuals en el context educatiu que regeix el centre.
- b) El dret d'ésser informats pels responsables del centre de llur situació legal i de participar en l'elaboració de llur projecte individual.
- c) El dret d'ésser escoltats en les decisions que els afecten, si tenen prou enteniment.
- d) El dret de participar d'una manera activa en l'elaboració de la programació d'activitats internes o externes del centre i en el desenvolupament d'aquestes activitats.
- e) El dret d'ésser escoltats en cas de queixa i ésser informats de tots els sistemes d'atenció i reclamació que tenen a l'abast.
- f) El dret de mantenir relacions amb llurs familiars i rebre'n les visites en el centre, segons el marc establert per la legislació vigent.

Article 135

Deures dels infants i els adolescents acollits en centres

Durant l'estada als centres d'acolliment o residencials, els infants o els adolescents han de:

- a) Complir les normes de funcionament i convivència dels centres.
- b) Respectar la dignitat i les funcions del personal del centre i dels altres residents.
- c) Desenvolupar amb dedicació i aprofitament les activitats educatives, laborals i de formació, organitzades, dirigides i coordinades pel mateix centre d'acolliment o residencial, que formin part del seu projecte educatiu.

Article 136

Incompliment dels deures de convivència en el centre

Són incompliments de deures de la convivència per part dels infants i els adolescents les conductes següents:

- a) L'incompliment de les normes de funcionament i de convivència del centre.
- b) La promoció i la participació activa en actes o conductes que comportin l'alteració de l'ordre del centre o la insubordinació respecte del personal del centre.
- c) L'abandonament del centre sense autorització o el fet d'intentar-ho de manera reiterada.
- d) La causació de danys en les dependències, els materials i els efectes del centre o a les pertinences d'altres persones.
- e) Els actes d'incorrecció o desconsideració respecte als companys o el personal del centre.
- f) Les faltes de puntualitat.
- g) Qualsevol altra incorrecció que alteri el desenvolupament normal de la convivència en el centre.

Article 137

Mesures educatives

En cas d'incompliment dels deures de la convivència, es poden aplicar les mesures educatives correctores següents:

- a) Amonestació.
- b) Privació d'activitats quotidianes d'oci, esportives o de caràcter lúdic, tant si són diàries, de cap de setmana o especials, o limitació horària o d'incentius, per un període màxim de quinze dies.
- c) Realització d'activitats d'interès per a la col·lectivitat en el mateix centre, per un període màxim de quinze dies.

Article 138

Incompliments de deures greument perjudicials per a la convivència

Són incompliments de deures greument perjudicials per a la convivència per part dels infants o els adolescents les conductes següents:

- a) La introducció, la possessió o el consum en el centre de substàncies tòxiques, incloent-hi substàncies psicotròpiques o estupefaents.
- b) La introducció o la possessió en el centre d'armes o instruments especialment perillosos.
- c) La sostracció de materials o efectes del centre o de pertinences d'altres persones.
- d) Els actes greus d'indisciplina, les injúries i ofenses contra companys i la falta de respecte al personal del centre.
- e) Les vexacions o humiliacions contra qualsevol membre del centre, especialment les que tenen una implicació de gènere, sexual, racial o xenòfoba, o es dirigeixen als companys del centre especialment vulnerables.
- f) Les amenaces, les agressions físiques, les actuacions que atempten contra la integritat o que són perjudicials per a la salut comeses contra companys.
- g) El deteriorament greu, causat intencionadament, de les dependències del centre, del material que conté o dels objectes i les pertinences dels altres membres del centre.
- h) Els actes injustificats que alteren greument el desenvolupament normal de la convivència en el centre.
- i) La comissió de conductes, d'una manera sistemàtica i reiterada, contràries als deures de convivència del centre.

Article 139

Mesures educatives en cas d'incompliments greument perjudicials

En el cas d'incompliments de deures greument perjudicials per a la convivència, la persona que té la guarda de l'infant o adolescent pot aplicar les mesures educatives correctores següents:

- a) Realització d'activitats d'interès per a la col·lectivitat en el mateix centre, per un període màxim d'un mes.
- b) Privació d'activitats quotidianes d'oci, esportives o de caràcter lúdic, tant si són diàries, de cap de setmana com especials, o limitació horària o d'incentius, per un període màxim d'un mes.
- c) Separació del grup amb privació o limitació d'incentius per un període màxim de tres dies.

Article 140

Criteris per a l'aplicació de les mesures educatives

Per a aplicar les mesures educatives correctores, s'han de tenir en compte els criteris següents:

- a) L'edat i les característiques de l'infant o l'adolescent.
- b) El projecte educatiu individual.
- c) El grau d'intencionalitat o negligència.
- d) La reiteració de la conducta.
- e) La pertorbació del funcionament del centre.
- f) Els perjudicis causats als altres residents, al personal o als béns o les instal·lacions del centre.

Article 141

Audiència de la persona interessada

L'actuació educativa com a resposta als incompliments de deures ha de garantir sempre el dret de la persona interessada a ésser informada i escoltada amb relació al fet.

Article 142

Contingut i funció de les mesures educatives

Les mesures educatives correctores han de tenir un contingut i una funció fonamentalment educatius. No es poden aplicar mesures correctores que impliquin

directament o indirectament càstigs corporals, privació de l'alimentació, privació del dret de visita de la família, privació del dret a l'educació obligatòria i d'assistència al centre escolar, o que atemptin contra la dignitat de l'infant o l'adolescent.

Article 143

Petició d'excuses i reparació dels danys

La petició d'excuses a la persona ofesa, la restitució dels béns o la reparació dels danys poden donar lloc a la suspensió de les mesures educatives correctores, sempre que no es reiteri la conducta que es vol corregir.

Article 144

Aplicació de la mesura

1. L'aplicació de la mesura correspon a l'educador o educadora que té al seu càrrec l'infant o l'adolescent, si es tracta d'una actuació educativa que s'aplica com a resposta a incompliments de deures de la convivència establerts per l'article 136.

2. L'aplicació de la mesura correctora com a resposta a incompliments de deures greument perjudicials per a la convivència establerts per l'article 138 l'ha de resoldre el director o directora del centre mitjançant la instrucció d'expedient disciplinari, en la qual s'ha de nomenar un instructor o instructora. En tots els casos s'ha de donar audiència a l'infractor o infractora.

Article 145

Infraccions penals

Si l'incompliment de deures és susceptible de constituir una infracció penal, se n'ha de donar compte immediatament al Ministeri Fiscal, de conformitat amb la legislació sobre responsabilitat penal del menor.

SUBSECCIÓ QUARTA

Mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal

Article 146

Transició a la vida adulta i a l'autonomia personal

1. Les mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal han de consistir a oferir acompanyament en la inserció sociolaboral i d'habitatge per garantir una preparació progressiva per a la independència personal, d'acord amb les necessitats formatives i d'integració social i laboral de cada adolescent.

2. Aquestes mesures es poden acordar, fonamentalment, respecte d'adolescents majors de setze anys, amb llur consentiment, que es trobin amb possibilitats escasses de retorn al nucli familiar d'origen o sense perspectives d'integració en altres nuclis de convivència i que tinguin risc d'exclusió social en assolir la majoria d'edat.

SUBSECCIÓ CINQUENA

L'acolliment preadoptiu

Article 147

Mesura d'acolliment preadoptiu

1. La mesura d'acolliment preadoptiu, com a pas previ per a l'adopció, s'acorda en els casos següents:

a) Quan no és possible la reintegració de l'infant o l'adolescent en la seva família d'origen i es considera que el més favorable al seu interès és la plena integració en una altra família mitjançant l'adopció.

b) Quan els progenitors o titulars de la tutela ho sol·liciten a l'entitat pública competent i fan abandonament dels drets i dels deures inherents a llur condició.

2. Als efectes del que estableix l'apartat 1, s'entén que no és factible la reintegració de l'infant o l'adolescent en la seva família biològica quan, tot i que existeix

una possibilitat de reintegració, aquesta requeriria el transcurs d'un període de temps durant el qual es podria produir un major deteriorament psicosocial en el desenvolupament evolutiu de l'infant o l'adolescent.

3. Un cop acordada la mesura d'acolliment preadoptiu, s'han de suspendre les visites i les relacions amb la família biològica, per tal d'aconseguir la millor integració en la família acollidora, si convé a l'interès de l'infant o l'adolescent.

Article 148

Resolució d'acolliment

1. L'acolliment preadoptiu s'acorda per resolució de l'òrgan competent sense necessitat de consentiment dels progenitors i havent escoltat l'infant, si té prou coneixement. En el cas dels adolescents, cal llur consentiment.

2. Els progenitors que no estan privats de la potestat, els titulars de la tutela als quals no els ha estat remoguda, sempre que no hagin donat llur consentiment, o la mare que ha fet abandonament voluntari abans d'haver passat trenta dies del part, es poden oposar judicialment a l'acolliment preadoptiu en el termini de dos mesos a comptar de la notificació de la resolució.

3. Un cop ha esdevingut ferma la resolució que acorda l'acolliment preadoptiu, no cal l'assentiment dels progenitors a l'adopció.

Article 149

Formalització de l'acolliment

L'acolliment preadoptiu s'ha de formalitzar per escrit. En aquesta formalització escrita ha de constar el consentiment dels acollidors i de l'adolescent. La formalització no és impugnabile.

Article 150

Finiment de l'acolliment preadoptiu

L'acolliment preadoptiu fineix per les causes generals d'extinció de les mesures de protecció establertes per l'article 124 i, a més, per les específiques que determina la legislació civil. El finiment per mort, incapacitat o voluntat dels acollidors, per voluntat de l'adolescent i per decisió de l'entitat pública competent comporta necessàriament l'establiment de la mesura de protecció que més escaigui en benefici de l'infant o l'adolescent.

CAPÍTOL IV

Suport posterior a l'emancipació o a la majoria d'edat

Article 151

Mesures assistencials

1. Assolida la majoria d'edat, l'emancipació o l'habilitació d'edat, s'extingeixen les mesures de protecció. Això no obstant, l'organisme competent de la Generalitat pot disposar les mesures assistencials que consideri necessàries, mitjançant resolució motivada i amb el consentiment de la persona interessada o, si manca el consentiment, si es tracta d'un presumpte o una presumpta incapaç, mitjançant autorització judicial.

2. Aquestes mesures assistencials poden tenir contingut econòmic, jurídic i social o consistir en l'atorgament o el manteniment d'una plaça en centre i es poden estendre fins als vint-i-un anys d'edat.

3. L'advocat o advocada de la Generalitat pot representar i defensar en judici les persones extutelades que en assolir la majoria d'edat, l'emancipació o l'habilitació d'edat ho sol·licitin, sempre que la representació i defensa s'hagi iniciat durant la minoria d'edat.

Article 152

Programes de suport a l'emancipació i a l'autonomia personal dels joves extutelats i en situació de risc per a promoure la igualtat d'oportunitats

1. L'organisme competent ha de facilitar l'orientació, la formació i el suport necessaris als joves extutelats que en arribar a la majoria d'edat, l'emancipació o l'habilitació d'edat ho sol·liciten, sempre que compleixin els requisits establerts pels programes d'autonomia personal.

2. Els programes d'autonomia personal tenen com a objectiu oferir als joves extutelats els recursos de suport personal, d'habitatge, formatius i laborals necessaris per tal d'assessorar-los i acompanyar-los en l'exercici de la plena ciutadania en condicions d'igualtat, amb responsabilitat i amb el màxim grau d'integració en la societat on viuen.

3. Els programes d'autonomia personal han d'incloure metodologies d'inserció fonamentades en l'anàlisi de gènere per tal d'assegurar l'adquisició de competències professionals que permetin millorar l'ocupabilitat dels joves extutelats.

CAPÍTOL V

Actuacions de protecció en els supòsits d'aplicació de la legislació reguladora de la responsabilitat penal dels menors

Article 153

Coordinació interadministrativa

Els sistemes de protecció i el sistema de justícia juvenil han de mantenir la coordinació deguda amb l'objecte d'assegurar la major efectivitat de l'acció desenvolupada per cadascun, simultàniament o successivament, sobre una mateixa persona menor.

Article 154

Menors de catorze anys que cometen infraccions penals

1. Quan el Ministeri Fiscal, en compliment del que estableix la legislació reguladora de la responsabilitat penal dels menors, trameti el testimoni de particulars per fets comesos per menors de catorze anys al departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents, aquest ha de valorar la possibilitat que existeixi una situació de risc o desemparament i, si escau, ha de derivar o incoar el procediment corresponent.

2. Sens perjudici del que estableix l'apartat 1, s'ha de valorar la possibilitat d'efectuar una activitat mediadora amb la víctima, i s'han de derivar, si escau, els particulars a l'equip tècnic del departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents per a portar a terme aquesta activitat.

Article 155

Majors de catorze anys

Quan el Ministeri Fiscal o el Jutjat de Menors, en compliment del que estableix la legislació reguladora de la responsabilitat penal dels menors, trametin el testimoni de particulars per fets comesos per majors de catorze anys al departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents, aquest ha de valorar la possibilitat que hi hagi una situació de risc o desemparament i, si escau, ha de derivar o incoar el procediment corresponent.

TÍTOL VI

Infraccions i sancions

CAPÍTOL I

Infraccions

Article 156

Infraccions i subjectes responsables

1. Són infraccions administratives d'aquesta llei les accions o les omissions en

matèria d'atenció i protecció dels infants o els adolescents tipificades i sancionades per aquest capítol.

2. La responsabilitat per les infraccions tipificades per aquest capítol correspon a les persones físiques o jurídiques a les quals són imputables les actuacions constitutives d'infracció.

3. Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

4. Les infraccions determinades en aquest capítol que també estiguin tipificades en la normativa sectorial específica decauen en favor d'aquestes. A aquest efecte, s'ha de traslladar la denúncia o les actuacions d'ofici portades a terme a l'administració competent. En tot cas, el règim sancionador que s'aplica als prestadors públics i privats de serveis de comunicació audiovisual, i en general als subjectes inclosos en l'àmbit d'aplicació de la Llei 22/2005, és el que estableix la dita llei, i és aplicat pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

Article 157

Infraccions lleus

Són infraccions lleus en l'àmbit d'aquesta llei, les accions o les omissions següents:

a) Emetre informes socials o psicològics destinats a integrar expedients per a la tramitació d'adopcions internacionals no autoritzats per l'òrgan competent en matèria de protecció d'infants o adolescents desemparats.

b) Incomplir la normativa d'aplicació dels drets dels infants i els adolescents, si no se'n deriven perjudicis greus per a ells.

c) No gestionar, els progenitors, els tutors o els guardadors de l'infant o l'adolescent en període d'escolarització obligatòria, la plaça escolar corresponent sense causa que ho justifiqui.

d) No procurar, els progenitors, els tutors o els guardadors d'un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria, que aquest assisteixi al centre escolar quan disposa de plaça i sense causa que ho justifiqui.

e) Oferir, vendre, llogar, difondre per qualsevol mitjà als infants o adolescents, o fer exposició pública, de manera que quedin lliurement a llur abast, publicacions, objectes, materials audiovisuals, jocs informàtics o materials de qualsevol naturalesa que incitin a la violència i a activitats delictives o a qualsevol mena de discriminació, o que tinguin un contingut pornogràfic o incitin al consum de substàncies o a la comissió d'actuacions que generen addiccions perjudicials per a la salut d'infants i adolescents, o que els siguin perjudicials, o que incitin a tenir actituds o conductes que vulnerin els drets i els principis reconeguts en la Constitució o en l'Estatut. La responsabilitat d'aquestes accions correspon als titulars dels establiments i, si escau, a les persones físiques infractores.

f) Projectar material audiovisual de qualsevol tipus en llocs públics o en espectacles accessibles als infants o adolescents amb els continguts descrits en l'apartat e.

g) Incomplir, els responsables dels establiments d'allotjament, l'obligació establerta per l'article 73.

Article 158

Infraccions greus

Constitueixen infraccions greus en l'àmbit d'aquesta llei, les accions o les omissions següents:

a) Reincidir en infraccions lleus.

b) Cometre les infraccions tipificades com a lleus per l'article 157 si l'incompliment o els perjudicis causats als drets dels infants o els adolescents són greus o afecten una pluralitat d'aquests drets.

c) Intervenir, els centres sanitaris, els professionals de la sanitat, dels serveis socials o del dret, o qualsevol persona física o jurídica, en funcions de mediació per a l'acolliment o l'adopció d'un infant o adolescent sense l'habilitació del departament competent en matèria d'atenció i protecció a la infància.

- d) Rebre un infant o adolescent aliè a la família receptora amb la intenció d'adoptar-lo posteriorment, quan en el lliurament de l'infant o adolescent no ha intervingut l'organisme competent en matèria d'atenció i protecció a la infància.
- e) Impedir, els progenitors, els tutors o els guardadors d'un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria, que aquest assisteixi al centre escolar quan disposa de plaça i sense cap causa que ho justifiqui.
- f) No informar, les persones que per raó de llur professió en tenen coneixement, l'organisme competent en matèria d'atenció i protecció a la infància o qualsevol altra autoritat o, si escau, la família, del fet que un infant o adolescent està extraïat, es troba en situació de risc o de desemparament, o ha fugit de la llar, quan hi ha possibilitats reals per a actuar i quan el fet d'ometre-ho comporta, de manera notòria, el perllongament de la situació de desprotecció.
- g) Incomplir les resolucions administratives dictades per l'òrgan competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents.
- h) Incomplir el deure de confidencialitat respecte de les dades dels infants i els adolescents, i vulnerar el caràcter reservat de les actuacions en matèria d'acolliment i d'adopció.
- i) Incomplir, els mitjans de comunicació social que tenen difusió en el territori de Catalunya, no sotmesos a la legislació de la comunicació audiovisual, el que disposa l'article 64. La responsabilitat d'aquestes accions correspon als mitjans de comunicació infractors.
- j) Emetre o difondre publicitat que contravingui a les prohibicions o als principis establerts per l'article 59. La responsabilitat d'aquestes accions correspon als mitjans que l'emeten o la difonen.
- k) Utilitzar menors en la publicitat de manera que es contravingui al que estableix l'article 60. La responsabilitat d'aquesta acció correspon a l'anunciant i als mitjans que l'emeten o la difonen.
- l) Difondre dades personals dels infants o els adolescents pels mitjans de comunicació.
- m) Incomplir, una entitat o institució col·laboradora en l'àmbit de l'adopció o l'acolliment, les directrius establertes per l'organisme competent i les seves obligacions, de conformitat amb la normativa vigent sobre la matèria.
- n) Causar danys directament o indirectament al patrimoni i als béns de la Generalitat a causa de una conducta dolosa o negligent per part d'una entitat col·laboradora d'adopció internacional.
- o) Rebre, una entitat col·laboradora d'adopció internacional, quantitats econòmiques per sobre de les estipulades per contracte o per conceptes que no hi siguin previstos, sense autorització de l'organisme competent.

Article 159

Infraccions molt greus

Constitueixen infraccions molt greus en l'àmbit d'aquesta llei, les accions o les omissions següents:

- a) Reincidir en infraccions greus.
- b) Cometre les infraccions tipificades com a greus per l'article 158 si en deriven perjudicis per als drets dels infants o els adolescents de reparació difícil o impossible.
- c) Intervenir, les persones físiques o jurídiques, en funcions de mediació per a l'acolliment o l'adopció mitjançant preu o engany o amb perill manifest per a la integritat física o psíquica de l'infant o l'adolescent.
- d) Rebre un infant o adolescent aliè a la família receptora amb la intenció d'adoptar-lo posteriorment, quan en el lliurament de l'infant o l'adolescent no ha intervingut el departament competent en matèria d'atenció i protecció a la infància, i la família receptora ha convingut un preu o ha causat engany amb perill manifest per a la integritat física o psíquica de l'infant o l'adolescent.
- e) Exercir, qualsevol persona o entitat, funcions o activitats per a les quals no ha

estat acreditada, de conformitat amb la normativa vigent sobre la matèria, i obtenir-ne un lucre indegut o causar un perjudici greu a un infant o adolescent.

f) Dur a terme, una entitat col·laboradora d'adopció internacional, l'assignació d'un infant o adolescent coneixent la seva condició de no-adoptabilitat d'acord amb la normativa del seu país d'origen o les normes o convenis internacionals en la matèria.

Article 160

Reincidència

Hi ha reincidència quan la persona responsable de la infracció ha estat sancionada mitjançant una resolució administrativa ferma per la comissió d'una altra infracció de la mateixa naturalesa, en el termini d'un any en el cas de faltes lleus, de tres anys en el cas de faltes greus i de cinc anys en el cas de les molt greus, a comptar de la notificació de la resolució.

CAPÍTOL II

Sancions administratives

Article 161

Sancions en l'àmbit d'aquesta llei

Les infraccions tipificades pel capítol I d'aquest títol, en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, són sancionades de la manera següent:

- a) Les infraccions lleus són sancionades amb una amonestació per escrit o una multa de fins a 3.000 euros.
- b) Les infraccions greus són sancionades amb una multa de 3.001 euros a 90.000 euros.
- c) Les infraccions molt greus són sancionades amb una multa de 90.001 euros a 600.000 euros.

Article 162

Acumulació de sancions

Si el responsable d'una infracció és un mitjà de comunicació social o un mitjà publicitari, es pot acumular com a sanció la difusió pública de la resolució sancionadora pel mateix mitjà sancionat en les condicions que fixi l'autoritat sancionadora.

Article 163

Graduació de les sancions

1. Les autoritats competents, per a concretar les sancions que és procedent d'imposar i per a establir la graduació de la quantia de les multes, han de guardar l'adequació pertinent entre la gravetat del fet constitutiu de la infracció i la sanció o les sancions aplicades, i considerar especialment els criteris següents:

- a) El grau de culpabilitat i la intencionalitat de l'infractor o infractora.
- b) Els perjudicis físics, morals i materials causats, i la situació de risc creada o mantinguda envers les persones o els béns.
- c) La transcendència econòmica i social de la infracció.
- d) La reiteració o la reincidència de les infraccions.

2. Si el benefici econòmic que resulta d'una infracció tipificada per aquesta llei és superior a la sanció pecuniària que li correspon, aquesta es pot incrementar amb la quantia equivalent al benefici obtingut.

CAPÍTOL III

Procediment sancionador

Article 164

Òrgans sancionadors

1. Els ajuntaments i els consells comarcals exerceixen la potestat sancionadora

en les matèries pròpies de llur competència, d'acord amb la distribució establerta per aquesta llei. La determinació de l'òrgan sancionador específic s'ha de fer de conformitat amb la normativa pròpia dels ajuntaments i els consells.

2. El Govern i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya exerceixen la potestat sancionadora en les matèries atribuïdes a llur competència d'acord amb aquesta llei. El Govern ha de determinar per reglament l'òrgan o els òrgans competents per a la incoació, la tramitació i la resolució dels expedients sancionadors que s'incoïn en virtut d'aquesta llei quan la infracció es produeixi en el seu àmbit competencial.

Article 165

Procediment sancionador

1. Els òrgans competents per a la incoació, la tramitació i la resolució dels expedients sancionadors incoats per la comissió d'infraccions tipificades en el capítol I d'aquest títol han de seguir el procediment establert per la normativa vigent en matèria de procediment administratiu sancionador.

2. Si, un cop resolt el procediment sancionador, se'n deriven responsabilitats administratives per als pares, els tutors o els guardadors, s'han de posar en coneixement de la Fiscalia a l'efecte de les possibles responsabilitats civils.

3. En el cas d'infraccions greus o molt greus, l'autoritat que resol l'expedient pot acordar, per raons d'exemplaritat i en previsió de conductes infractores futures, la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* de les sancions greus o molt greus imposades, un cop han esdevingut fermes. Aquesta publicitat ha de fer referència als noms o els cognoms, a la denominació o la raó social de les persones naturals o jurídiques responsables, i a la classe i la naturalesa de les infraccions.

Article 166

Destinació de les sancions

Les administracions públiques actuants han de destinar, en l'àmbit de llurs competències, els ingressos derivats de la imposició de les sancions establertes per aquesta llei a l'atenció i la protecció dels infants i els adolescents.

Article 167

Prescripció de les infraccions i de les sancions

1. Les infraccions tipificades per aquest títol prescriuen, si són molt greus, al cap de cinc anys; si són greus, al cap de tres anys, i si són lleus, al cap d'un any, en tots els casos a comptar de la data de comissió de la infracció.

2. No obstant el que estableix l'apartat 1, quant a les infraccions establertes per les lletres *c* i *d* dels articles 158 i 159, el termini es computa des de l'endemà del dia en què l'infant o l'adolescent assoleix la majoria d'edat.

3. Les sancions prescriuen en els terminis establerts en el procediment sancionador aplicable als àmbits de competència de l'Administració de la Generalitat.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

Recursos financers i econòmics

1. L'Administració de la Generalitat té la responsabilitat de garantir els recursos necessaris per a donar el compliment adequat a l'ordenació i la provisió de les accions i els serveis establerts per aquesta llei.

2. L'Administració de la Generalitat ha d'impulsar la signatura de convenis amb els ens locals i les organitzacions d'iniciativa social. Els convenis han de promoure plans, recursos o serveis preventius i comunitaris innovadors per als infants i els adolescents; serveis residencials i d'acolliment en consideració a la situació i les necessitats dels infants i els adolescents del seu territori, i programes d'informació, atenció, acompanyament i assessorament psicològic i jurídic en cas de maltractament infantil.

Segona

Institucions col·laboradores d'integració familiar

1. Són institucions col·laboradores d'integració familiar els organismes de les entitats locals, les fundacions, les associacions, les cooperatives o altres entitats sense ànim de lucre, legalment constituïdes i acreditades per l'organisme competent, en els estatuts o les regles de les quals figura com a finalitat la protecció de menors, i disposen de l'organització i l'estructura suficients i dels equips tècnics pluridisciplinaris necessaris per a complir aquesta funció.

2. Les institucions col·laboradores tenen per objecte portar a terme les tasques d'integració familiar relatives a l'acolliment familiar i l'adopció que s'estableixin reglamentàriament i s'han de sotmetre a les directrius, la inspecció i el control de l'organisme competent. Cap altra persona o entitat no pot intervenir en tasques d'integració familiar.

Tercera

Sistema d'informació i gestió en infància i adolescència

La Generalitat, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha de dotar progressivament el sistema d'informació i gestió en infància i adolescència, creat per l'article 25, de la infraestructura necessària perquè es pugui desenvolupar com a sistema d'informació per a la tramitació, comunicació i informació dels ens públics i les administracions que desenvolupin llurs funcions en matèria de protecció de menors, i també adaptar-se a les exigències del sistema d'informació social a què fa referència l'article 42 de la Llei 12/2007, de l'11 d'octubre, de serveis socials.

Quarta

Nivell d'objectius de les prestacions garantides en la Cartera de serveis socials

Els municipis i els ens locals supramunicipals han de poder planificar i preveure per cada àrea de població mínima de cinquanta mil habitants, d'acord amb el que estableix l'article 23, un mínim de vint places en l'àmbit dels serveis residencials i d'acolliment per a infants i adolescents en situació de desemparament. Aquestes previsions s'han de tenir en compte en els plans d'actuació local, conjuntament amb la programació dels serveis preventius de situacions de risc establerts per l'article 104 per a les situacions de risc.

Cinquena

Informes periòdics de valoració i anàlisi des de la perspectiva de la infància i l'adolescència

El Govern, mitjançant el departament competent en infància i adolescència, ha d'elaborar, cada dos anys i amb un criteri de transversalitat, un informe de valoració i d'anàlisi des de la perspectiva de la infància i l'adolescència, del conjunt de la producció normativa aprovada pel Govern i pels diversos departaments, i també del grau de compliment de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant. Les conclusions d'aquest informe s'han de presentar al Parlament.

Sisena

Recerca sobre maltractaments infantils i creació d'un centre de recerca especialitzat

1. El Govern ha d'impulsar la recerca sobre el maltractament infantil, i la formació i capacitació dels professionals en contacte amb aquest tipus de maltractament.

2. Per assolir l'objectiu establert per l'apartat 1 es crea un centre especialitzat dedicat a la recerca sobre el maltractament infantil, que ha d'adoptar la denominació que determini el Govern. La composició, el funcionament i les competències d'aquest centre s'han d'establir reglamentàriament.

Setena

Afectació de les prestacions o pensions

L'import de les prestacions o pensions de què són beneficiaris els infants o els

adolescents que estan sota mesures de tutela o guarda a càrrec de l'entitat tutelar resta afectat a subvenir les despeses derivades de l'atenció del servei públic que reben.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

Avaluació de resultats i d'impacte

1. Les administracions públiques responsables han de dissenyar llur planificació de manera que els programes nous i els serveis adreçats a l'atenció social dels infants i adolescents, parcialment o totalment finançats per fons públics, incloguin l'avaluació de resultats, d'acord amb el que disposa l'article 20.
2. Si les característiques dels objectius o la magnitud dels fons públics implicats en un programa o servei són prou rellevants socialment, el Govern pot exigir també la inclusió d'una avaluació de l'impacte social.
3. L'avaluació de resultats s'ha d'anar incloent, en la mesura del possible, en tots els programes i serveis adreçats als infants i als adolescents que ja estiguin en funcionament a l'entrada en vigor d'aquesta llei.
4. El Govern ha de fer una avaluació de l'impacte d'aquesta llei al cap de quatre anys de l'entrada en vigor.

Segona

Mapa de recursos i serveis per a la prevenció i protecció dels infants i els adolescents

En el termini de dos anys a comptar de l'aprovació d'aquesta llei, el departament competent en matèria d'infància ha de presentar el mapa de recursos i serveis per a la prevenció i protecció dels infants i els adolescents a què fa referència l'article 23, que ha de formar part del mapa de serveis socials de Catalunya.

Tercera

Integració de la Comissió interdepartamental de coordinació de les actuacions de l'Administració de la Generalitat adreçades als infants i als adolescents amb discapacitats o risc de tenir-ne a les taules territorials d'infància

La Comissió interdepartamental de coordinació de les actuacions de l'Administració de la Generalitat adreçades als infants i als adolescents amb discapacitat o risc de tenir-ne continua exercint les seves funcions i els seus comitès s'han d'integrar a les taules territorials d'infància, un cop s'hagin constituït.

Quarta

Terminis de revisió o impugnació de resolucions de desemparament

Els terminis per a la revisió o impugnació de les resolucions administratives dictades en els procediments a què fan referència els articles 115 i 123 es computen des del moment de l'entrada en vigor d'aquesta llei si han estat dictades abans de l'aprovació de la llei.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

1. Resten derogades la Llei 37/1991, del 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció; la Llei 8/1995, del 27 de juliol, d'atenció i protecció dels infants i els adolescents i de modificació de la Llei 37/1991, del 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció; i la Llei 8/2002, del 27 de maig, de modificació de la Llei 37/1991, del 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció, i de regulació de l'atenció especial als adolescents amb conductes d'alt risc social.

2. Resten derogades totes les normes que s'oposin al que estableix aquesta llei, sens perjudici de la vigència de les disposicions reglamentàries que les despleguen, sempre que no contradiguin aquesta llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Desplegament i execució

Es faculta el Govern i els consellers competents en els àmbits corresponents perquè dictin les disposicions necessàries per a desplegar i executar, respectivament, aquesta llei, i perquè adoptin les mesures pertinents amb la mateixa finalitat.

Segona

Modificació de la Llei 13/2006

1. Es modifica l'article 22 de la Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic, que resta redactat de la manera següent:

“Article 22. Prestació per l'acolliment de menors d'edat tutelats per la Generalitat

”1. Es crea una prestació de dret subjectiu per a atendre les despeses de manteniment d'un menor o una menor d'edat tutelat per la Generalitat en mesura d'acolliment en família extensa o en família aliena.

”2. Tenen dret a la prestació regulada per aquest article els menors d'edat tutelats per la Generalitat que es troben en una de les situacions següents:

”a) Acolliment familiar simple en família extensa o aliena.

”b) Acolliment familiar permanent en família extensa o aliena.

”c) Acolliment familiar en unitat convivencial d'acció educativa.

”d) Acolliment preadoptiu de menors amb discapacitat.

”3. L'import de la prestació regulada per aquest article consisteix en una quantitat per menor d'edat acollit, establerta per la Llei de pressupostos. Aquest import, si escau, es redueix en proporció a l'import que es rep o que es pot reconèixer per dret d'aliments o derivats de la Llei 18/2003, del 4 de juliol, de suport a les famílies.

”4. El Govern pot establir imports complementaris a la prestació per raó de discapacitat del menor o de la menor d'edat, pel nombre de menors acollits o per qualsevol altra circumstància que requereixi una dedicació especial.

”5. La prestació regulada per aquest article s'abona a la persona o a les persones en qui ha estat delegada la guarda.

”6. Són causes d'extinció de la prestació regulada per aquest article, a més de les establertes amb caràcter general, les següents:

”a) Deixar sense efecte la mesura d'atenció o acolliment dels menors d'edat.

”b) Arribar a la majoria d'edat o veure reconeguda l'emancipació.

”c) Haver-se dictat sentència ferma d'adopció.

”7. L'import de la prestació regulada per aquest article, establert per la Llei de pressupostos, ha d'ésser revisat com a mínim en la mateixa proporció que l'índex de renda de suficiència regulat per aquesta llei.”

2. S'afegeix un nou article, el 22 *bis*, a la Llei 13/2006, amb el text següent:

“Article 22 *bis*. Prestació per a menors d'edat en situació de risc

”1. Es crea una prestació de dret subjectiu per atendre les despeses de manteniment d'un menor o una menor d'edat en situació de risc respecte al qual s'hagi formalitzat el compromís socioeducatiu corresponent.

”2. Tenen dret a la prestació regulada per aquest article els menors d'edat que hagin estat valorats en situació de risc, respecte als quals s'hagi formalitzat el compromís socioeducatiu corresponent i la unitat familiar dels quals disposi d'uns ingressos, per tots els conceptes, iguals o inferiors a l'indicador de renda de suficiència. Aquest límit d'ingressos s'incrementa d'un 30% per cada membre de la unitat familiar a partir del segon.

”3. L'import de la prestació regulada per aquest article consisteix en una quantitat per menor d'edat en risc, establerta per la Llei de pressupostos. Aquest import, si escau, es redueix en proporció a l'import que es rep o que es pot reconèixer per dret d'aliments o derivats de la Llei 18/2003, del 4 de juliol, de suport a les famílies.

”4. El Govern pot establir imports complementaris a la prestació per raó de discapacitat del menor o la menor d'edat, pel nombre de menors d'edat en risc o per qualsevol altra circumstància que requereixi una dedicació especial.

”5. La prestació regulada en aquest article s'abona a la persona o a les persones que exerceixin la guarda.

”6. Són causes d'extinció de la prestació regulada en aquest article, a més de les establertes amb caràcter general, les següents:

”a) La finalització del compromís socioeducatiu o la seva pèrdua d'efectes.

”b) L'incompliment del compromís socioeducatiu.

”c) Arribar a la majoria d'edat o veure reconeguda l'emancipació.”

Tercera

Modificació de la Llei 13/1997 i de la denominació de l'Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció

1. Es modifica l'article 3 de la Llei 13/1997, del 19 de novembre, de creació de l'Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció, que resta redactat de la manera següent:

“Article 3. Funcions de l'Institut

”Correspon a l'Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció:

”a) Fomentar el dret dels infants a tenir una família i per tant promoure l'acolliment preadoptiu, com a mesura per a atendre adequadament les necessitats del menor, com a persona sotmesa a situacions de risc greu per al seu desenvolupament integral.

”b) Gestionar, per mitjà dels equips tècnics competents, els processos de valoració psicosocial de les persones sol·licitants d'acolliment preadoptiu i d'adopció internacional.

”c) Vetllar per la informació adequada als ciutadans i ciutadanes sobre les adopcions i els processos d'adopcions, rebre les alegacions, els documents i els altres elements de judici en els expedients de sol·licitud i sotmetre'ls a vista, i també les propostes de resolució. Per a exercir aquesta funció d'informació, ha de comptar amb la col·laboració de pares i mares adoptius en les qüestions que els concerneixin.

”d) Fer el seguiment i donar el suport tècnic a les famílies d'acolliment preadoptiu.

”e) Fer el seguiment dels menors en situació d'acolliment preadoptiu.

”f) Tramitar, quan correspongui, els processos d'adopcions internacionals i fer-ne el seguiment posterior, si escau, i supervisar aquesta activitat quan sigui delegada a institucions o entitats col·laboradores.

”g) Formalitzar convenis de col·laboració amb altres administracions, institucions i entitats, en el marc del seu àmbit d'actuació, i d'acord amb les disposicions que les regulin.

”h) Fer el seguiment de les entitats col·laboradores en adopció internacional.

”i) Informar amb caràcter preceptiu de les propostes d'acolliment preadoptiu.

”j) Exercir les altres funcions que li assignin les lleis.”

2. Es modifiquen les lletres i i j de l'article 9.2 de la Llei 13/1997, que resten redactades de la manera següent:

“i) Resoldre les sol·licituds de declaració d'idoneïtat de les persones o les famílies que volen adoptar.

”j) Proposar a l'òrgan judicial la constitució de l'adopció d'un infant o adolescent desemparat, quan correspongui.”

3. Se suprimeix la disposició transitòria tercera de la Llei 13/1997.

4. Es modifica la denominació de l'organisme autònom administratiu Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció, que passa a denominar-se Institut Català de l'Adopció.

Quarta*Entrada en vigor*

Aquesta llei entra en vigor al cap d'un mes d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, llevat de la modificació de la Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic, establerta per la disposició final segona, que entra en vigor l'1 de gener de 2011.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertoquei la facin complir.

Palau de la Generalitat, 27 de maig de 2010

JOSÉ MONTILLA I AGUILERA
President de la Generalitat de Catalunya

CARME CAPDEVILA I PALAU
Consellera d'Acció Social i Ciutadania

(10.146.047)
